

សុខភាព និងជីវិតផ្សេងៗរបស់កុមារ

អ្វីដែលគួរធ្វើដើម្បីការពារសុខភាពរបស់កុមារ

ជំពូកទី១១និង១២ បានពន្យល់យ៉ាងច្រើនអំពីសារសំខាន់នៃអាហារូបត្ថម្ភ អនាម័យ និងថ្នាំបង្ការ។ ឪពុកម្តាយគប្បី អានជំពូកទាំងនេះយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ និងប្រើវាដើម្បីជួយថែទាំ និងបង្រៀនកូនរបស់ពួកគេ។ ចំណុចសំខាន់ៗ មួយចំនួនត្រូវបានលើកមកនិយាយដោយសង្ខេបឡើងវិញនៅក្នុងជំពូកនេះ។

អាហារូបត្ថម្ភ

វាជាការសំខាន់ណាស់ដែលកុមារត្រូវបរិភោគអាហារូបត្ថម្ភ ដែលគេអាចរកបាន ដើម្បីឲ្យពួកគេលូតលាស់បានល្អ និងគ្មានជំងឺ។

អាហារដ៏ប្រសើរបំផុតសម្រាប់កុមារដែលមានអាយុខុសៗគ្នាគឺ ៖

- ♦ ក្នុង៦ខែដំបូង ៖ ទឹកដោះម្តាយតែមួយមុខគត់ និងគ្មានអ្វីក្រៅពីនេះទៀតទេ។
- ♦ ពី៦ខែ ទៅ១ឆ្នាំ ៖ ទឹកដោះម្តាយ និងអាហារូបត្ថម្ភផ្សេងៗទៀត ដូចជាគ្រាប់ធញ្ញជាតិស្វោរ សណ្តែកកិន ស៊ុតសាច់ បន្លែ និងផ្លែឈើផ្លិន។
- ♦ ចាប់ពីអាយុ១ឆ្នាំឡើងទៅ ៖ កុមារគប្បីបរិភោគអាហារដូចមនុស្សធំដែរ ប៉ុន្តែបរិភោគឲ្យបានញឹកញាប់ជាង។ បន្ថែម"អាហារជំនួយ" ទៅលើអាហារចំបង(បាយ ពោត ស្រូវសាលី ដំឡូង) ដូចបានពិភាក្សានៅជំពូកទី១១។
- ♦ ជារួម កុមារគួរបានបរិភោគគ្រប់គ្រាន់ ជាច្រើនដងក្នុងមួយថ្ងៃ។
- ♦ ឪពុកម្តាយគ្រប់រូបគួរសង្កេតមើលសញ្ញានៃការខ្វះអាហារូបត្ថម្ភលើកូនៗរបស់គាត់ និងគួរផ្តល់អាហារដ៏ប្រសើរ បំផុតដល់ពួកគេ តាមដែលពួកគាត់អាចធ្វើបាន។

អនាម័យ

កុមារទាំងអស់ទំនងជានឹងមានសុខភាពល្អ បើភូមិ ផ្ទះ និងខ្លួនរបស់គេផ្ទាល់ មានអនាម័យ។ អនុវត្តតាមការណែនាំ អំពីអនាម័យ ដែលបានពន្យល់នៅក្នុងជំពូកទី១២។ បង្រៀនកុមារឲ្យធ្វើតាមក្បួនអនាម័យនេះ និងឲ្យយល់ អំពីសារ សំខាន់របស់វា។ ខាងក្រោមនេះគឺជាក្បួនអនាម័យសំខាន់ៗបំផុត ដែលត្រូវបានលើកមករៀបរាប់ម្តងទៀត ៖

- ងូតទឹកឲ្យកុមារ និងផ្លាស់ប្តូរសំលៀកបំពាក់របស់កុមារឲ្យបានញឹកញាប់។
- បង្រៀនកុមារឲ្យលាងសម្អាតដៃរបស់គេជានិច្ច នៅពេលក្រោកពីដំណេកនៅពេលព្រឹក បន្ទាប់ពីបន្ទោរបង់លាមក និងមុនពេលបរិភោគ ឬប៉ះពាល់ចំណីអាហារ។
- សង់បង្គន់ ហើយបង្រៀនកុមារឲ្យប្រើបង្គន់។
- នៅកន្លែងដែលមានព្រួនទំពាក់ មិនត្រូវឲ្យកុមារដើរជើងទេទេ។ ពាក់ទ្រនាប់ជើង ឬស្បែកជើងឃ្មុប។
- បង្រៀនកុមារឲ្យដុសធ្មេញ ហើយមិនត្រូវផ្តល់ឲ្យកុមារនូវស្ករគ្រាប់ ឬភេសជ្ជៈកាបូណាត ច្រើនពេកទេ។
- កាត់ក្រចកដៃឲ្យខ្លី។
- មិនត្រូវឲ្យកុមារដែលមានជំងឺ ឬមានដំបៅ ក្រមរ ចែ ស្រែង ដេកជាមួយកុមារដទៃទៀត ឬប្រើសំលៀកបំពាក់ ឬកន្លែងជាមួយគ្នាទេ។
- ព្យាបាលកុមារឲ្យបានរហ័ស បើមានកមរមាស់ ស្រែង ព្រួនពោះរៀន និងជំងឺឆ្លងដទៃទៀតដែលឆ្លងយ៉ាងលឿន ពីកុមារម្នាក់ទៅកុមារម្នាក់ទៀត។
- មិនត្រូវឲ្យកុមារដាក់វត្ថុខ្វក់ចូលទៅក្នុងមាត់ទេ ឬមិនត្រូវឲ្យឆ្កែឬឆ្កាបលិទ្ធមុខរបស់កុមារដែរ។
- ឲ្យជ្រូក ឆ្កែ និងមាន់នៅក្រៅផ្ទះ។
- ត្រូវផឹកទឹកស្អាត ទឹកដាំពុះ ឬទឹកចំរោះតែប៉ុណ្ណោះ ជាពិសេសចំពោះទារក។
- មិនត្រូវបំបៅទារកដោយប្រើដបបំបៅទេ ពីព្រោះដបទាំងអស់ពិបាកថែរក្សាអនាម័យណាស់ ហើយអាចបណ្តាល ឲ្យមានជំងឺផ្សេងៗ។ បញ្ជាក់ទារកដោយប្រើពែងនិងស្លាបព្រា។

ថ្នាំបង្ការ

ថ្នាំបង្ការការពារកុមារទប់ទល់នឹងជំងឺដ៏មានគ្រោះថ្នាក់ជាច្រើនដែលកើតឡើង ចំពោះកុមារ ដូចជាជំងឺក្អកមាស់ ខាន់ស្លាក់ តេតាណូស គ្រុនស្ទិតដៃជើង កញ្ជ្រើល និងររបេង។

កុមារគួរទទួលបានថ្នាំបង្ការជំងឺផ្សេងៗ ក្នុងអំឡុងពេលមួយខែដំបូងនៃជីវិត របស់ពួកគេ ដូចបានបង្ហាញនៅទំព័រ១៤៧។ ថ្នាំដំណាក់បង្ការជំងឺគ្រុនស្ទិតដៃជើង គួរត្រូវបាន ផ្តល់លើកទីមួយ នៅពេលសម្រាល បើអាច ប៉ុន្តែមិនត្រូវយឺតជាង ២ខែទេ ពីព្រោះឱកាសនៃការកើតជំងឺគ្រុនស្ទិតដៃជើង គឺមានកម្រិតខ្ពស់បំផុត លើកុមារដែលមានអាយុក្រោម១ឆ្នាំ។

ចំណុចសំខាន់ ៖ ដើម្បីឲ្យមានការការពារពេញលេញ ថ្នាំបង្ការដេប៉េតេ (ជំងឺខាន់ស្លាក់ ក្អកមាស់ តេតាណូស) និងថ្នាំ បង្ការជំងឺគ្រុនស្ទិតដៃជើង គួរត្រូវបានផ្តល់ឲ្យមួយខែម្តង រយៈពេលបីខែ និងម្តងទៀត នៅមួយឆ្នាំក្រោយ។

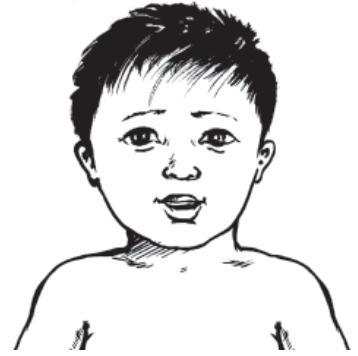
ជំងឺតេតាណូសលើទារកអាចបង្ការបាន ដោយការចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺតេតាណូសដល់ម្តាយ ក្នុងពេលមាន ផ្ទៃពោះ (មើលទំ.២៥០)។

ត្រូវប្រាកដថាកូនរបស់អ្នកបានទទួលថ្នាំបង្ការទាំងអស់ដែលពួកគេត្រូវការ។

ការលូតលាស់របស់កុមារ និង "ផ្លូវឆ្ពោះទៅរកសុខភាពល្អ"

កុមារដែលមានសុខភាពល្អ លូតលាស់ធំធាត់ជាលំដាប់។ បើកុមារបាន បរិភោគអាហារូបត្ថម្ភគ្រប់គ្រាន់ ហើយគ្មានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរ នោះកុមារនឹងឡើងទម្ងន់ រៀងរាល់ខែ។

កុមារដែលមានការលូតលាស់ល្អ គឺមានសុខភាពល្អ។

កុមារដែលឡើងទម្ងន់យឺតជាងកុមារដទៃទៀត ឬកុមារដែលឈប់ឡើងទម្ងន់ ឬដែលស្រែកទម្ងន់ មិនមែនជាកុមារ ដែលមានសុខភាពល្អទេ។ គាត់ប្រហែលជាមិនបានបរិភោគគ្រប់គ្រាន់ ឬមានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរ ឬមានបញ្ហាទាំងពីរ។

វិធីដ៏ល្អមួយដើម្បីពិនិត្យមើលថាតើកុមារម្នាក់មានសុខភាពល្អ និងបានបរិភោគអាហារូបត្ថម្ភគ្រប់គ្រាន់ទេនោះ គឺត្រូវ ឆ្លឹងទម្ងន់របស់គាត់ជារៀងរាល់ខែ ហើយពិនិត្យមើលថាតើគាត់មានការឡើងទម្ងន់ដូចធម្មតាឬទេ។ បើលទ្ធផលនៃការ ឆ្លឹងទម្ងន់ប្រចាំខែរបស់កុមារត្រូវបានកត់ត្រាទុកនៅក្នុងប័ណ្ណសុខភាពកុមារ នោះគេអាចមើលដឹងដោយងាយថាតើកុមារ កំពុងឡើងទម្ងន់ដូចធម្មតាឬទេ។

បើប្រើបានត្រឹមត្រូវ ប័ណ្ណសុខភាពនេះអាចប្រាប់ម្តាយនិងបុគ្គលិកសុខាភិបាល អំពីពេលដែលកុមារគ្មានការ លូតលាស់ធម្មតា ដូច្នេះពួកគេអាចចាត់វិធានការណ៍ទាន់ពេល។ ពួកគេអាចធ្វើឲ្យប្រាកដថា កុមារបានទទួលអាហារ បន្ថែម ព្រមទាំងអាចពិនិត្យនិងព្យាបាលជំងឺផ្សេងៗដែលកុមារនោះអាចមាន។

ទៅទំព័របន្ទាប់គឺគំរូប័ណ្ណសុខភាពកុមារ ដែលបង្ហាញពី "ផ្លូវឆ្ពោះទៅកាន់សុខភាពល្អ"។ ប័ណ្ណនេះអាចកាត់ចេញ ហើយចតចម្លងបាន។

ជាការល្អ ម្តាយគ្រប់រូបគួរថែរក្សាប័ណ្ណសុខភាពកុមារនេះសម្រាប់កូននីមួយៗរបស់គាត់ ដែលមានអាយុក្រោម៥ឆ្នាំ។ បើមានមណ្ឌលសុខភាព ឬគ្លីនិកសម្រាប់កុមារអាយុក្រោម៥ឆ្នាំ នៅក្បែរនោះ ម្តាយគប្បីនាំកូនរបស់គាត់ជាមួយនឹងប័ណ្ណ សុខភាព ទៅកន្លែងនោះដើម្បីឆ្លឹងទម្ងន់ និងពិនិត្យសុខភាពជារៀងរាល់ខែ។ បុគ្គលិកសុខាភិបាលអាចពន្យល់អំពីប័ណ្ណ សុខភាពកុមារ និងការប្រើប្រាស់របស់វា។ ដើម្បីថែរក្សាប័ណ្ណសុខភាពកុមារឲ្យបានល្អ ទុកដាក់វានៅក្នុងថង់ប្លាស្ទិកមួយ។

ប័ណ្ណស្នាក់នៅសុខភាពកុមារ

ក្លិនិក១.....លេខ.....លេខ
 ក្លិនិក២.....លេខ.....លេខ

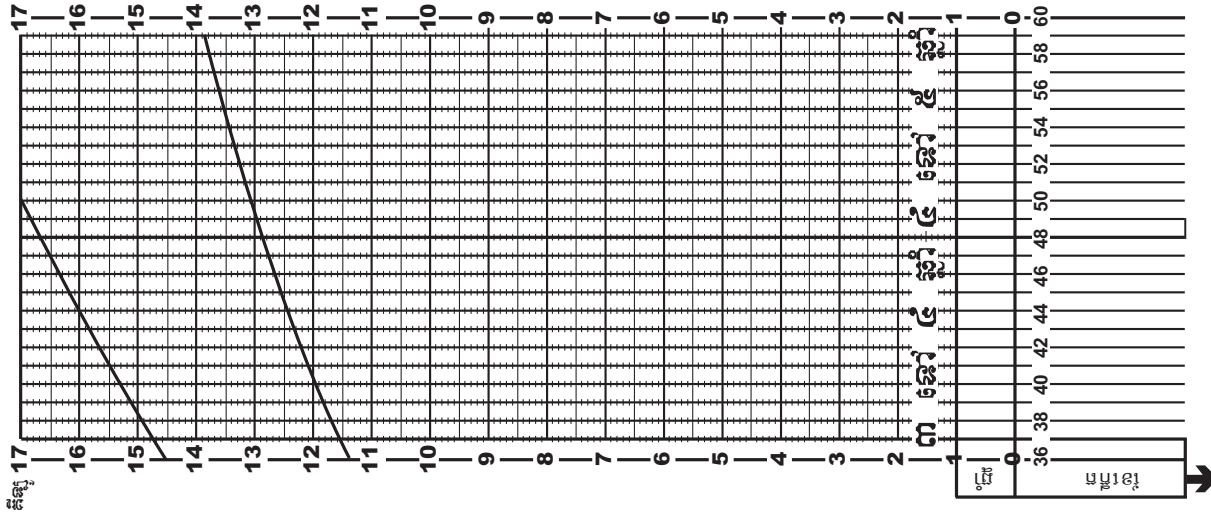
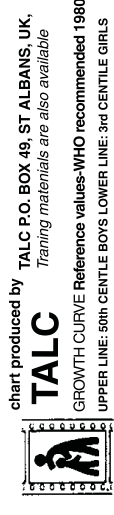
ឈ្មោះកុមារ	ស្រី ប្រុស
កើតថ្ងៃទី (ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ)	ទំនេរពេលកើត
ឈ្មោះម្តាយ	
ឈ្មោះអាណាព្យាបាល	
ឈ្មោះឪពុក	
អាសយដ្ឋានរបស់កុមារ	

តើម្តាយមានកូនប៉ុន្មាននាក់?..... រស់ប៉ុន្មាន.....

បំណុលចេញដោយ និង ម្ចាស់ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយ

សុវណ្ណាយុវតីក្រសែតដែលត្រូវផ្តល់ការថែទាំបន្ថែមដល់កុមារ ដូចខាងក្រោមនេះ (តុល្យភ្នែកសេចក្តីយកមកត្រូវ)	ផ្តល់ការថែទាំបន្ថែម
តើកុមារមានទំនេរចង់ដឹងឬ?.....ទេ.....	មិន
តើកុមារនេះជាកូនភ្នែកឬ?.....ទេ.....	មិន
តើកុមារនេះត្រូវបានបំបៅដោះដោយទឹកដោះក្រហមឬ?.....ទេ.....	មិន
តើម្តាយត្រូវការការថែទាំបន្ថែមពីគ្រូពេទ្យឬ?.....ទេ.....	មិន
តើកុមារនេះមានរបួសដែលមានទំនេរឬ?.....ទេ.....	មិន
តើមានលេកត្រូវផ្សេងទៀតដែលត្រូវការការថែទាំបន្ថែមឬ?.....ទេ.....	មិន
ឧទាហរណ៍ : ជំងឺរាង ឬរូបរាងមិនផ្សេងទៀត.....ទេ.....	មិន

គួរចងចាំ : ពិភាក្សាអំពីការព្យាករណ៍លើតង

ការចាក់ថ្នាំបង្ការ	កាលបរិច្ឆេទចាក់
បេសេរបៀ	
គ្រុនស្ទីតដេសែង	កីតមី១
	កីតមី២
	កីតមី៣
	កីតមី៤
ដេប៉េតេ	កីតមី១
	កីតមី២
	កីតមី៣
កញ្ឆិល	
តេតាណុសសំរាប់ម្តាយ	កីតមី១
ឥកសូអ៊ីត (ប្រការចាក់បន្ថែម)	កីតមី២
	កីតមី៣

ទឹកអ្វីស្អិត	
បង្រៀន	
ប្រើប្រាស់	

កាលបរិច្ឆេទមកពិនិត្យ

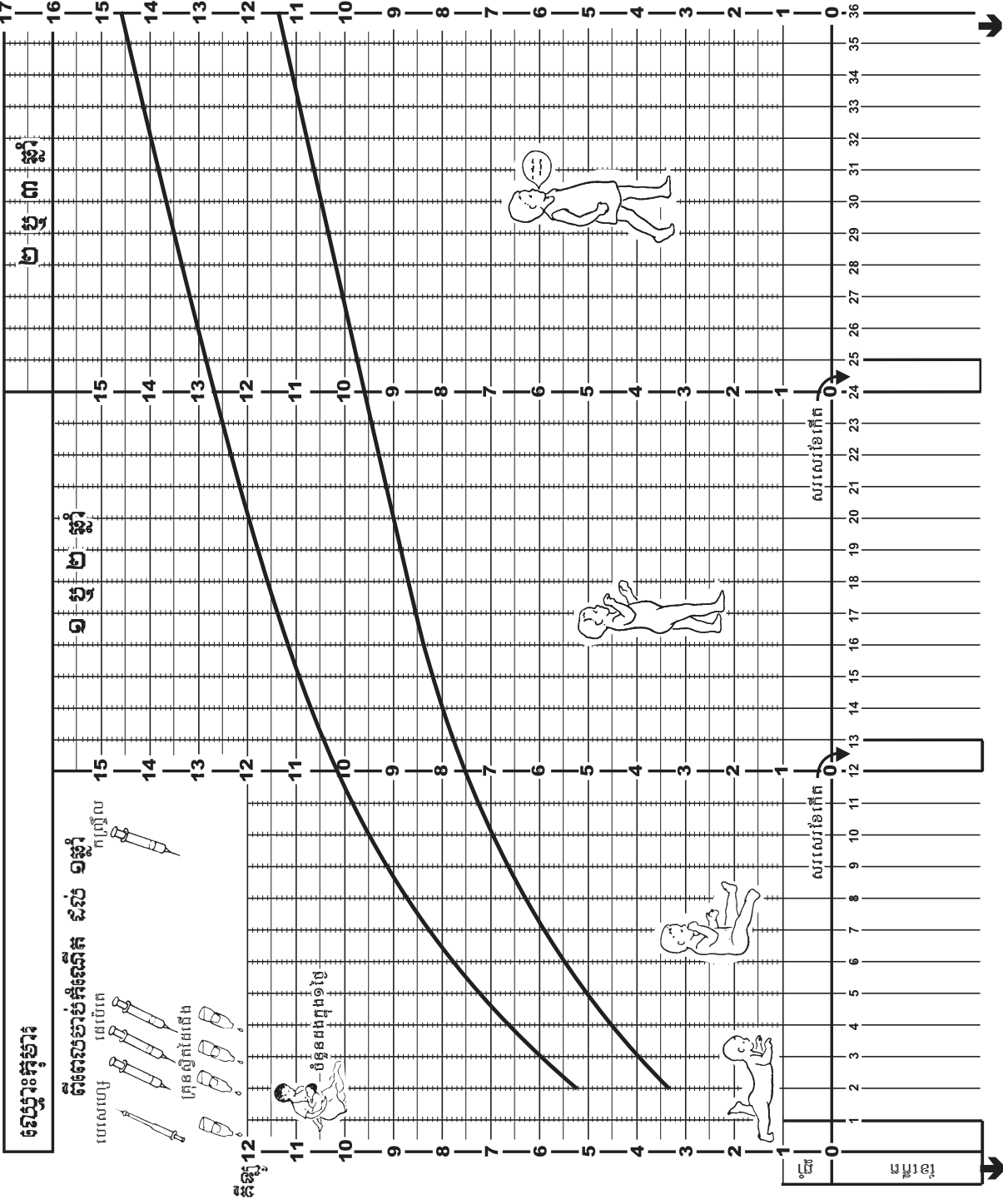

ការប្រើលទ្ធផលសំណាកប្រែប្រួល ក្នុងការវាយតម្លៃសុខភាពកុមារ

- រូប : កុមាររាល់អាយុ
- គ្រាប់ពូជ : គ្រាប់ពូជត្រូវបានផ្តល់ជូនឱ្យកុមាររាល់អាយុ
- កូនក្រីវា : អាចមានពីរស្រទាប់ការប្រែប្រួល

កត់ត្រាទៅលើបង្អស់

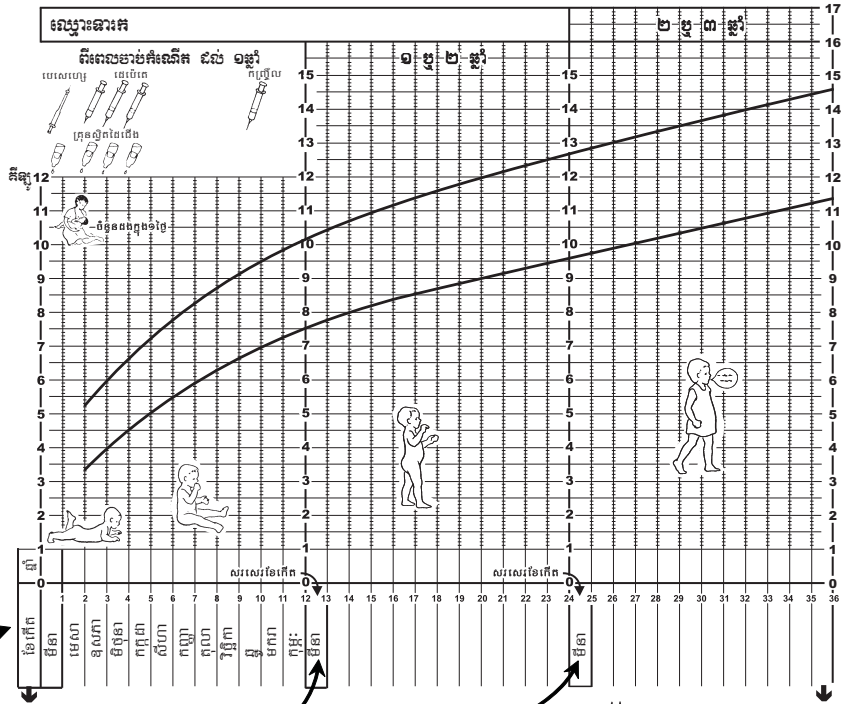
ព័ត៌មានបន្ថែម : ភាព ភ្លឺ រឹង
 ការសម្រាកពេទ្យ
 អាហារដែលបានផ្តល់
 ឈប់ចាំបោះ
 ការកើតឡើងនៃបង្អស់

ផ្សព្វផ្សាយ : -

លទ្ធផលសំណាកប្រែប្រួល	លទ្ធផលសំណាកប្រែប្រួល	លទ្ធផលសំណាកប្រែប្រួល	លទ្ធផលសំណាកប្រែប្រួល	លទ្ធផលសំណាកប្រែប្រួល	លទ្ធផលសំណាកប្រែប្រួល

វិធីប្រើប័ណ្ណសុខភាពកុមារ

ទីមួយ សរសេរឈ្មោះខែចូលក្នុងប្រអប់តូចៗនៅខាងក្រោមនៃប័ណ្ណសុខភាព។

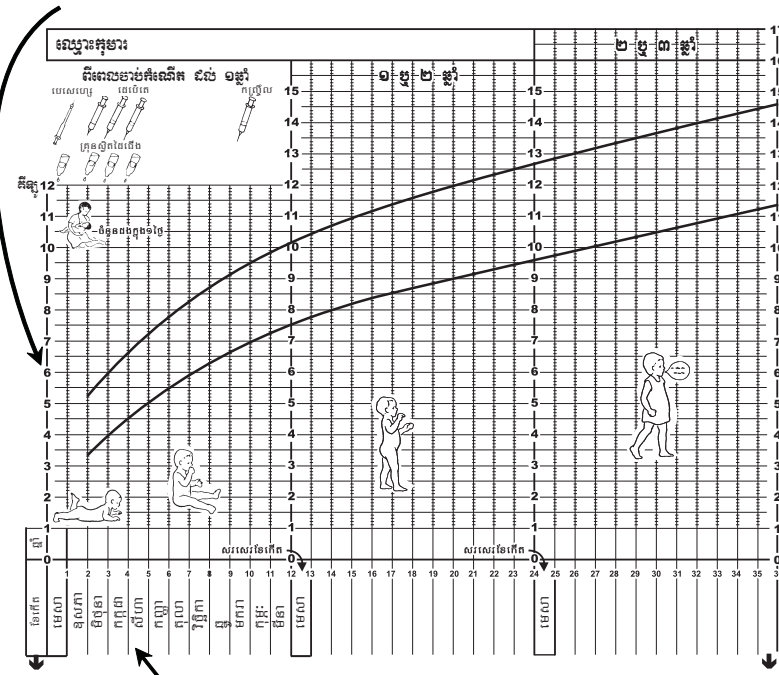
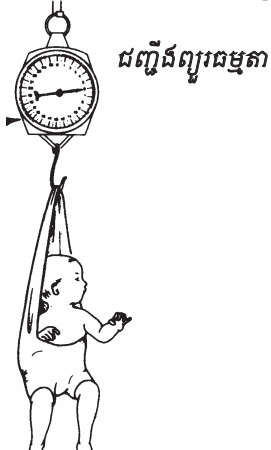
សរសេរឈ្មោះខែដែលកុមារបានសម្រាលក្នុងប្រអប់ទីមួយនៃឆ្នាំនីមួយៗ។ ប័ណ្ណនេះបង្ហាញថាកុមារបានសម្រាលនៅខែមីនា។

ទីពីរ ថ្ងៃកុមារ

ឧបមាថាកុមារបានសម្រាលនៅខែមេសា។ ហើយឥលូវនេះ គឺខែសីហាកុមារមានទម្ងន់៦គីឡូក្រាម។

ទីពីរ មើលប័ណ្ណ

គីឡូក្រាមគឺស្ថិតនៅចំហៀងនៃប័ណ្ណ។ រកមើលចំនួនគីឡូនៃទម្ងន់កុមារ (ក្នុងករណីនេះ កុមារមានទម្ងន់៦គីឡូក្រាម)

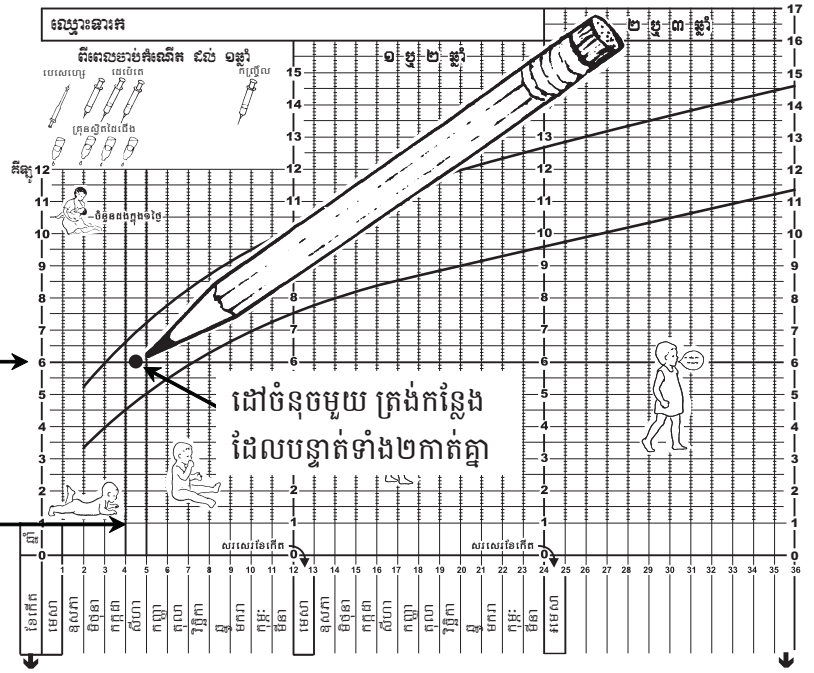

ការមើលទិន្នន័យនៃបណ្ណាល័យសុខភាពកុមារ
 ១. កុមារត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ
 ២. គ្រូពេទ្យត្រូវត្រួតពិនិត្យ
 ៣. គ្រូពេទ្យត្រូវត្រួតពិនិត្យ
 ៤. គ្រូពេទ្យត្រូវត្រួតពិនិត្យ

កត់ត្រានៅលើប័ណ្ណ
 ១. ឈ្មោះកុមារ : ភាគ កុម្មារ
 ២. ថ្ងៃខែឆ្នាំកុមារ
 ៣. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៤. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៥. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៦. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៧. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៨. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៩. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១០. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១១. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១២. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១៣. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១៤. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១៥. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១៦. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១៧. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១៨. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ១៩. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២០. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២១. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២២. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២៣. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២៤. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២៥. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២៦. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២៧. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២៨. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ២៩. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៣០. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៣១. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៣២. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៣៣. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៣៤. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៣៥. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ
 ៣៦. ឈ្មោះគ្រូពេទ្យ

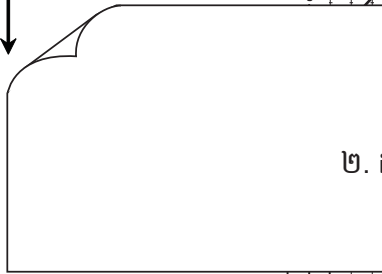
បន្ទាប់មករកមើលខែបច្ចុប្បន្ន នៅផ្នែកខាងក្រោមនៃប័ណ្ណ (ក្នុងករណីនេះ ខែសីហា គឺជាខែនៃឆ្នាំដំបូងរបស់កុមារ)។

ទំហំ មើលតាមបន្ទាត់
ដែលចេញពី
លេខ៦
និង
បន្ទាត់ដែលឡើងពី
ខែសីហាទៅ

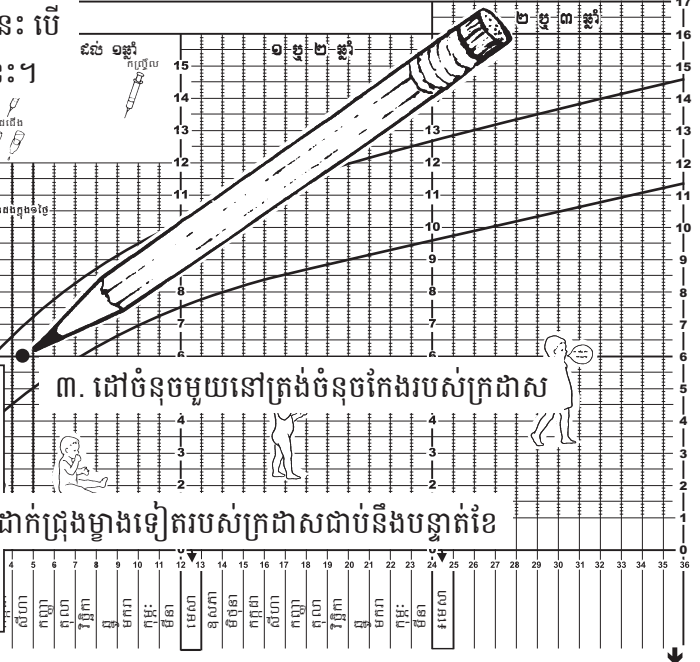
វាងាយនឹងរកកន្លែងដែលត្រូវដោយចំនុចនេះ បើ
អ្នកយកក្រដាស៤ជ្រុង ដាក់លើប័ណ្ណនេះ។

១. ដាក់ជ្រុងម្ខាងរបស់
ក្រដាសជាប់នឹងបន្ទាត់
ទម្ងន់កុមារ

៣. ដោយចំនុចមួយនៅត្រង់ចំនុចកែងរបស់ក្រដាស

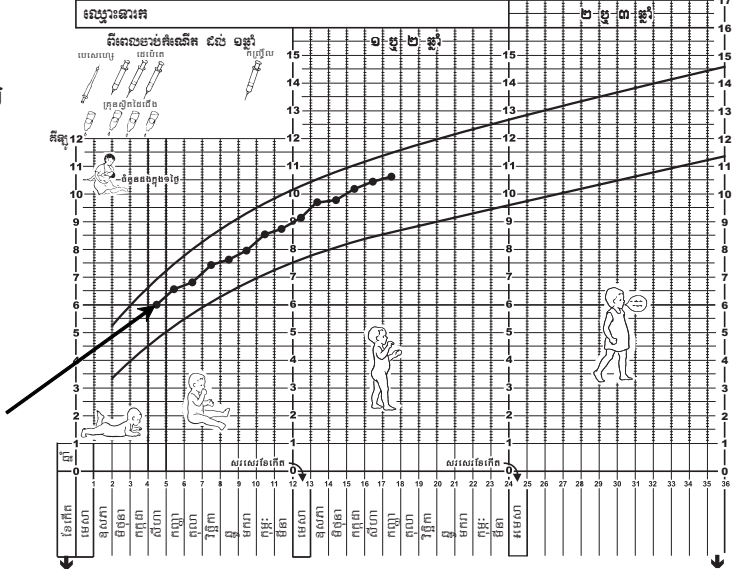
២. ដាក់ជ្រុងម្ខាងទៀតរបស់ក្រដាសជាប់នឹងបន្ទាត់ខែ

រៀងរាល់ខែ ថ្លឹងកុមារ ហើយដោយចំនុចថ្មីមួយ
នៅលើប័ណ្ណ។

បើកុមារមានសុខភាពល្អ ចំនុចថ្មីៗនៅលើ
ប័ណ្ណ ចេះតែឡើងខ្ពស់ជាជ្រុងរាល់ខែ។

ដើម្បីមើលឃើញអំពីការលូតលាស់របស់
កុមារ ភ្ជាប់ចំនុចទាំងនោះជាបន្ទាត់មួយ។

វិធីអានប័ណ្ណសុខភាពកុមារ

បន្ទាត់កោងវែងទាំងពីរនេះ បង្ហាញពី "ផ្លូវឆ្ពោះទៅកាន់សុខភាពល្អ" ដែលទម្ងន់របស់កុមារគួរតែតាម។

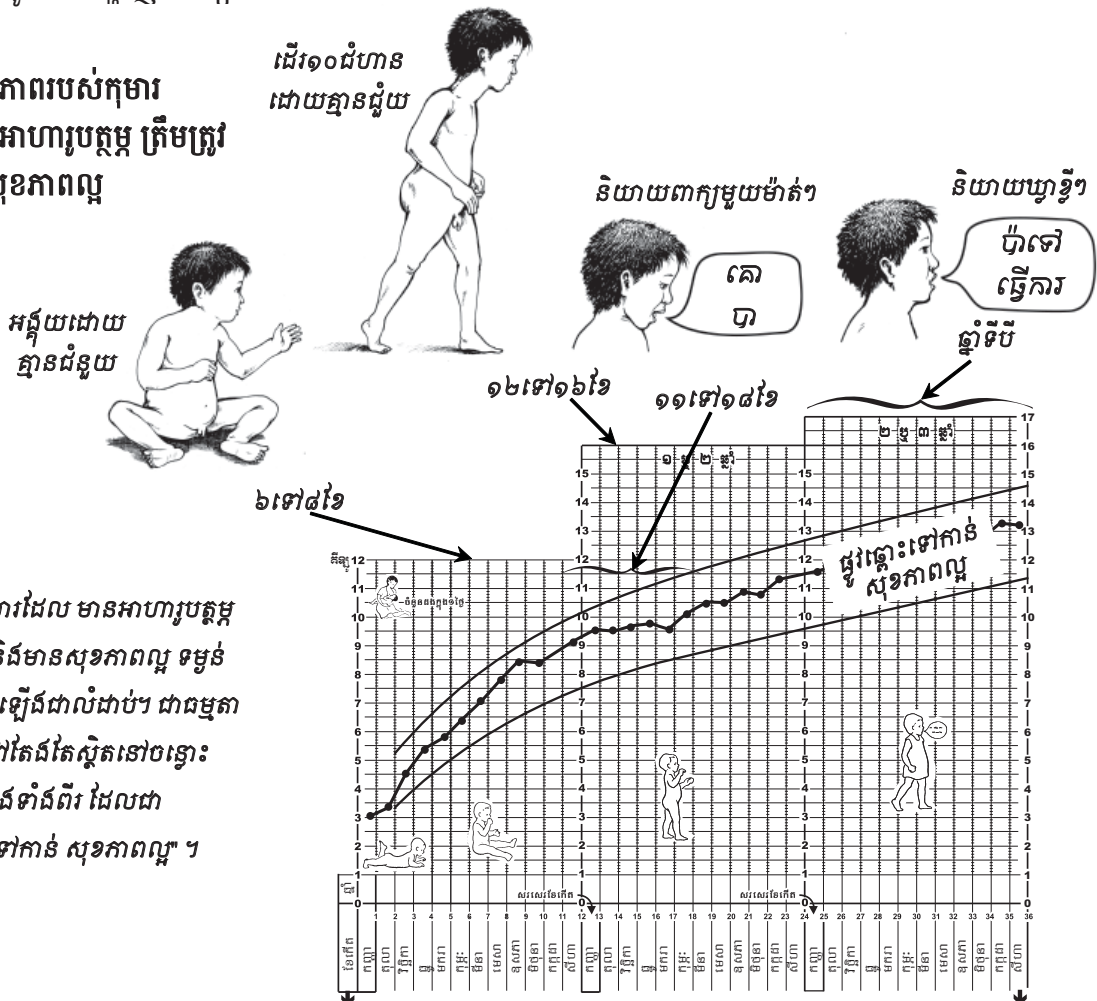
បន្ទាត់ភ្ជាប់ចំណុចទាំងនេះ បង្ហាញពីទម្ងន់កុមារពីមួយខែ ទៅមួយខែ និងពីមួយឆ្នាំ ទៅមួយឆ្នាំ។

ចំពោះកុមារភាគច្រើនដែលមានសុខភាពល្អធម្មតា បន្ទាត់ភ្ជាប់ចំណុចទាំងនេះ ស្ថិតនៅចន្លោះបន្ទាត់កោងទាំងពីរ។ ដូច្នេះហើយបានជាគេហៅចន្លោះនៃបន្ទាត់កោងទាំងពីរនេះថា "ផ្លូវឆ្ពោះទៅកាន់សុខភាពល្អ"។

បើបន្ទាត់ភ្ជាប់ចំណុចទាំងនេះ ឡើងខ្ពស់ជាលំដាប់ ពីមួយខែទៅមួយខែ ក្នុងទិសដៅដូចគ្នានឹងបន្ទាត់កោង នេះក៏ជាសញ្ញាបង្ហាញថាកុមារមានសុខភាពល្អដែរ។

ជាធម្មតា កុមារដែលមានសុខភាពល្អ ដែលបានទទួលអាហារូបត្ថម្ភគ្រប់គ្រាន់ ចាប់ផ្តើមអង្គុយ ដើរ និងនិយាយ តាមពេលវេលាដូចបានបង្ហាញខាងក្រោមនេះ។

ប័ណ្ណសុខភាពរបស់កុមារ ដែលមានអាហារូបត្ថម្ភ ត្រឹមត្រូវ និងមានសុខភាពល្អ

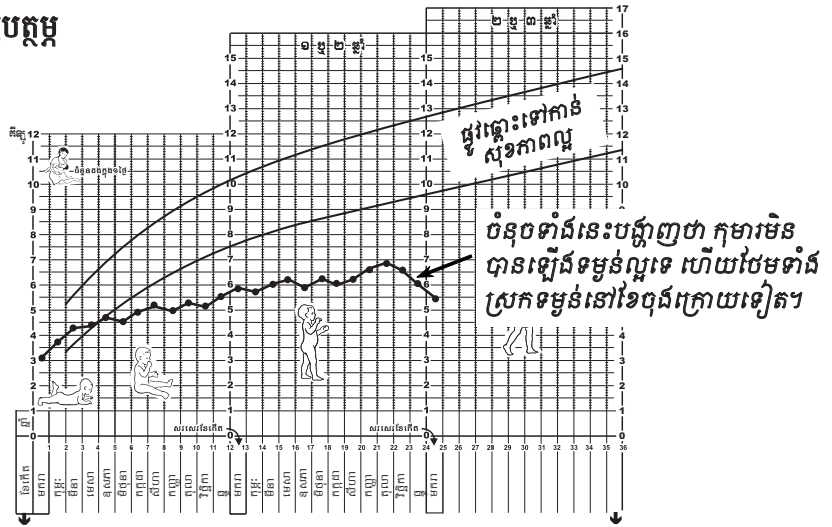

ចំពោះកុមារដែល មានអាហារូបត្ថម្ភ ត្រឹមត្រូវ និងមានសុខភាពល្អ ទម្ងន់របស់គាត់ឡើងជាលំដាប់។ ជាធម្មតា ចំណុចដៅតែងតែស្ថិតនៅចន្លោះបន្ទាត់កោងទាំងពីរ ដែលជា "ផ្លូវឆ្ពោះទៅកាន់ សុខភាពល្អ" ។

ប័ណ្ណសុខភាពរបស់ ទារកដែលខ្វះអាហារូបត្ថម្ភ និងមានជំងឺ អាចមានការបង្ហាញដូចខាងក្រោមនេះ។ សង្កេតមើល ថា បន្ទាត់នៃចំណុចទាំងឡាយ (ទម្ងន់របស់វា) គឺស្ថិតនៅខាងក្រោមផ្លូវឆ្ពោះទៅកាន់សុខភាពល្អ។ បន្ទាត់នៃចំណុច ទាំងនោះ មិនទៀងទាត់ ហើយឡើងមិនសូវខ្ពស់ទៀតផង។ នេះបង្ហាញថាកុមារស្ថិតក្នុងភាពគ្រោះថ្នាក់។

ប័ណ្ណសុខភាពរបស់កុមារ ខ្វះអាហារូបត្ថម្ភ ឬមិនគ្រប់ទម្ងន់

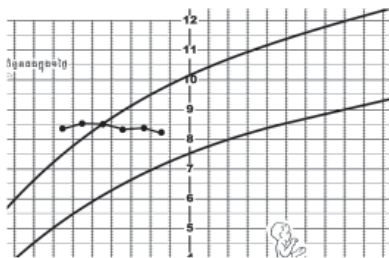

កុមារដែលមានប័ណ្ណសុខភាពដូចខាងលើនេះ គឺខ្វះទម្ងន់ច្រើនណាស់។ នេះប្រហែលជាកុមារមិនបានទទួលអាហារ គ្រប់គ្រាន់។ ឬប្រហែលជាគាត់មានជំងឺអ្វីមួយ ដូចជាវិបត្តិ ឬគ្រុនចាញ់។ ឬអាចមានបញ្ហាទាំងពីរ។ កុមារគួរទទួលបាន អាហារសំបូរថាមពលបន្ថែម និងជាញឹកញាប់ទៀត។ គាត់ក៏គួរទទួលបានការពិនិត្យឬធ្វើតេស្តរកមើលជំងឺនានាដែលអាច កើតមាន និងគួរជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាល ឲ្យបានញឹកញាប់ រហូតដល់ពេលដែលប័ណ្ណសុខភាពរបស់គាត់បង្ហាញថាគាត់ បានឡើងទម្ងន់ត្រឹមត្រូវវិញ។

សំខាន់ ៖ ត្រូវសង្កេតមើលទិសដៅនៃបន្ទាត់ដែលភ្ជាប់ចំណុចតំណាងទម្ងន់កុមារ។

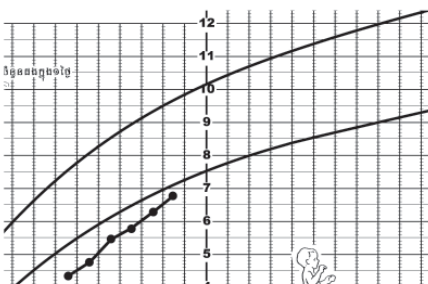
ទិសដៅនៃបន្ទាត់ភ្ជាប់ចំណុចនេះ មិនត្រឹមតែអាចប្រាប់យើងអំពីថាតើចំនុចទាំងនោះស្ថិតនៅខាងលើ ឬខាងក្រោម បន្ទាត់កោងទាំងពីរប៉ុណ្ណោះទេ វាថែមទាំងអាចប្រាប់អំពីសុខភាពរបស់កុមារទៀតផង។ ឧទាហរណ៍ ៖

គ្រោះថ្នាក់! កុមារនេះមិនឡើងទម្ងន់ទេ។

ទោះបីជាចំណុចរបស់ក្មេងនេះស្ថិតនៅ ក្នុងចន្លោះបន្ទាត់កោងទាំងពីរក៏ដោយ កុមារនេះមិនបានឡើងទម្ងន់ជាច្រើន ខ្លះៗ។

ល្អ! កុមារនេះឡើងទម្ងន់បានល្អ។

ទោះបីជាចំណុចរបស់កុមារនេះស្ថិតនៅ ខាងក្រោមបន្ទាត់កោងទាំងពីរក៏ដោយ តែចំណុចដែលមានទិសដៅឡើងលើ នេះបង្ហាញថាកុមារមានការលូតលាស់ ល្អ។ កុមារខ្វះមានមាន រូបរាងតូច ពី ធម្មជាតិជាន់កុមារដទៃទៀត។ ឪពុក ម្តាយរបស់កុមារនេះប្រហែលជាមានរូប រាងតូចដែរ។

សង្កេតមើលទិសដៅរបស់ ខ្សែដែលបង្ហាញពីការលូត លាស់របស់កុមារ

ល្អ
ទារកមានការលូតលាស់ល្អ

គ្រោះថ្នាក់
មិនឡើងទម្ងន់ រកមូលហេតុ

គ្រោះថ្នាក់ខ្លាំងណាស់
ចុះទម្ងន់ អាចឈឺ
ត្រូវការការថែទាំបន្ថែម

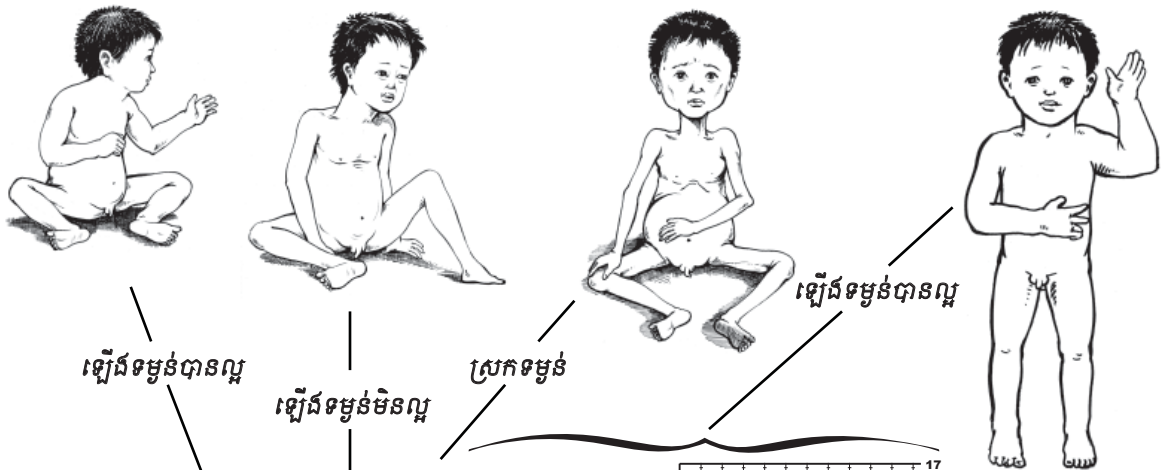
ប័ណ្ណសុខភាពដែលបង្ហាញពីការរីកចម្រើនរបស់កុមារ

ទារកនេះមានសុខភាពល្អ និង ឡើងទម្ងន់ល្អ ក្នុងអំឡុងពេល ៦ខែដំបូង ព្រោះម្តាយរបស់វា បំបៅដោះដល់វា។

នៅខែទី៦ ម្តាយមានផ្ទៃពោះ មួយទៀត ហើយឈប់បំបៅ ដោះវា។ វាត្រូវហូបតែពោត និងបាយបន្តិចបន្តួច។ វាឈប់ ឡើងទម្ងន់។

នៅខែទី១០វាមានជំងឺរាករ៉ាំរ៉ៃ និងចាប់ផ្តើមស្រកទម្ងន់។ វាក្លាយជាស្នម និងមានជំងឺ។

នៅពេលកុមារអាយុ១៣ខែ ម្តាយ បានយល់ពីសារសំខាន់ នៃការផ្តល់អាហារគ្រប់គ្រាន់ ឲ្យកុមារ។ វាចាប់ផ្តើមឡើង ទម្ងន់យ៉ាងរហ័ស។ នៅអាយុ ២ឆ្នាំ វាត្រឡប់មករក "ផ្លូវឆ្ពោះ ទៅកាន់សុខភាពល្អ" វិញ។

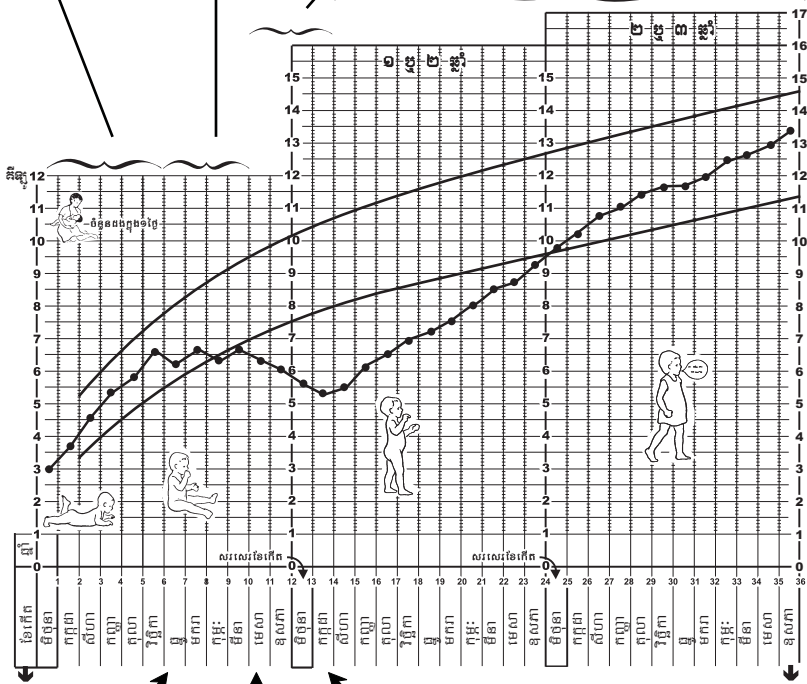

ឡើងទម្ងន់បានល្អ

ឡើងទម្ងន់មិនល្អ

ស្រកទម្ងន់

ឡើងទម្ងន់បានល្អ

ឈប់បំបៅដោះ នៅខែទី៦
មានជំងឺរាក នៅខែទី១០
ចាប់ផ្តើមចិញ្ចឹមអាហារល្អ នៅខែទី១៣។

ប័ណ្ណសុខភាពរបស់កុមារ មានសារសំខាន់ណាស់។ បើប្រើប្រាស់បានត្រឹមត្រូវ វាប្រាប់ឲ្យម្តាយដឹងអំពីពេលដែល កុមារត្រូវការអាហារបន្ថែម និងត្រូវការការថែទាំពិសេស។ វាក៏ជួយបុគ្គលិកសុខាភិបាលឲ្យយល់កាន់តែច្បាស់ពី តម្រូវការរបស់កុមារ និងគ្រួសាររបស់វា។ វាក៏អាចឲ្យម្តាយដឹងអំពីពេលដែលគាត់ចិញ្ចឹមកូនរបស់គាត់បានល្អ។

ការព្យាបាលជំងឺឈាមស្បែកក្រហម និងបញ្ហាសុខភាពរបស់កុមារ ដែលបានពិភាក្សានៅក្នុងជំពូកដទៃទៀត

ជំងឺជាច្រើនដែលបានពិភាក្សានៅក្នុងជំពូកដទៃទៀតក្នុងសៀវភៅនេះ អាចកើតឡើងលើកុមារ។ នៅទីនេះ បញ្ហាមួយចំនួននៃបញ្ហាដែលកើតមានជាញឹកញាប់ ត្រូវបានរំលឹកឡើងវិញដោយសង្ខេប។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម នៃបញ្ហានីមួយៗ មើលទំព័រដែលបានចង្អុលបង្ហាញ។

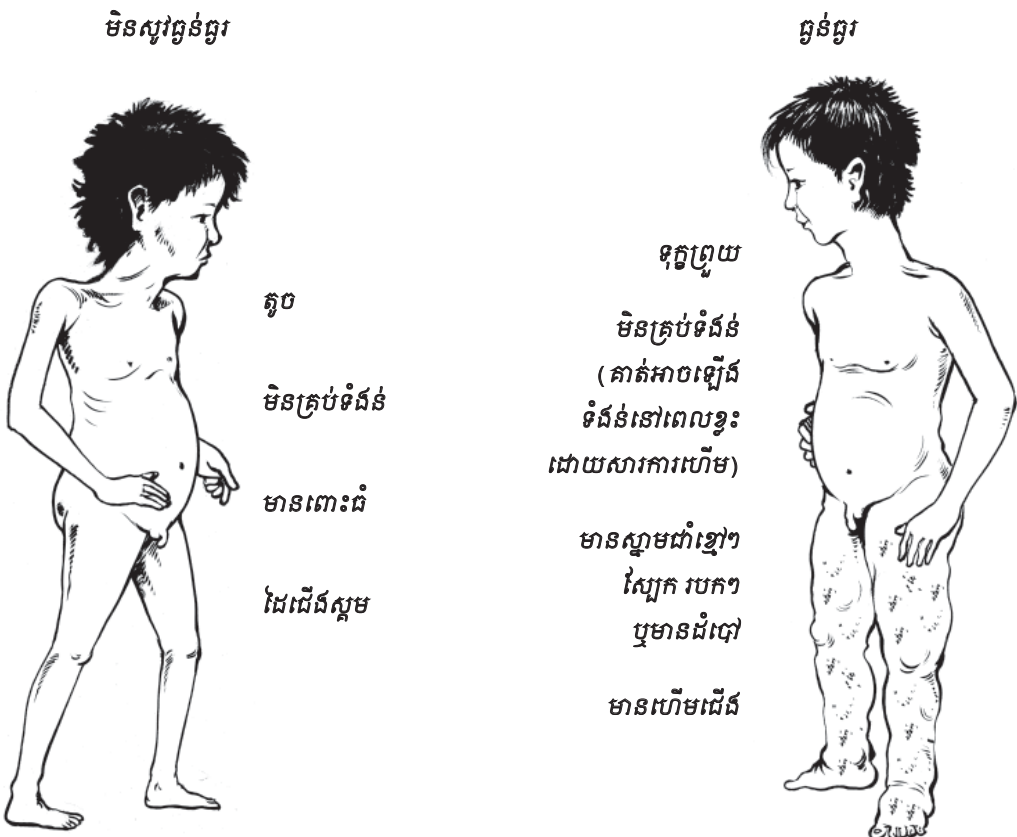
សម្រាប់ការថែរក្សាពិសេស និងបញ្ហារបស់ទារក មើលទំ.២៧០ ទៅ២៧៥ និងទំ.៤០៥។

ក្នុងចំណោម៖ ចំពោះកុមារ ជំងឺផ្សេងៗអាចក្លាយជាធ្ងន់ធ្ងរយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ ជំងឺដែលចំណាយពេលជាច្រើនថ្ងៃ ឬច្រើនអាទិត្យដើម្បីបង្កគ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរ ឬសំលាប់មនុស្សធំបាន អាចសំលាប់កុមារតូចៗតែក្នុងរយៈពេលរាប់ម៉ោង ប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ វាជាការសំខាន់ណាស់ ដែលត្រូវសង្កេតមើលរោគសញ្ញានៃជំងឺឲ្យបានទាន់ពេល និងធ្វើការព្យាបាល ជាបន្ទាន់។

កុមារដែលខ្វះអាហារូបត្ថម្ភ

មានកុមារជាច្រើនមានកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ ព្រោះពួកគេមិនមានអាហារគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីបរិភោគ។ ឬប្រសិនបើពួកគេ ច្រើនតែបរិភោគអាហារដែលសំបូរតែជាតិទឹក ឬសរសៃ ដូចជា ក្លូច មើមត្រាវ ឬបបរពោត នោះពោះរបស់ពួកគេអាច ពេញមុនពេលពួកគេបានទទួលអាហារថាមពលគ្រប់គ្រាន់ ដែលរាងកាយរបស់គេត្រូវការ។ ម្យ៉ាងទៀត អាហាររបស់ កុមារខ្វះអាចខ្វះសារធាតុមួយចំនួន ដូចជាវីតាមីនអា(មើលទំ.២៦៦) ឬអ៊ីយ៉ូដ(មើលទំ.១៣០)។ សម្រាប់ការពិភាក្សា លម្អិតអំពីចំណីអាហារដែលកុមារត្រូវការ អាននៅជំពូកទី១១ ជាពិសេស ទំ.១២០ ដល់១២២។

កុមារទាំងពីរនាក់នេះមានកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ

មិនសូវធ្ងន់ធ្ងរ

ធ្ងន់ធ្ងរ

- តូច
- មិនគ្រប់ទំងន់
- មានពោះធំ
- ដៃជើងស្នម

- ទុក្ខព្រួយ
- មិនគ្រប់ទំងន់
(គាត់អាចឡើង
ទំងន់នៅពេលខ្វះ
ដោយសារការហើម)
- មានស្នាមជាំខ្មៅៗ
- ស្បែក រកកៗ
ឬមានជំរៅ
- មានហើមជើង

កង្វះអាហារូបត្ថម្ភអាចបណ្តាលឲ្យមានបញ្ហាផ្សេងៗជាច្រើន ចំពោះកុមារ ដូចជា ៖

ក្នុងករណីស្រាល

- ◆ លូតលាស់យឺត
- ◆ ហើមពោះ
- ◆ រាងកាយស្គមស្គាំង
- ◆ មិនឃ្លានបាយ
- ◆ គ្មានកំលាំង
- ◆ ស្លេកស្លាំង (ភាពស្លេកស្លាំង)
- ◆ ចង់ហូបដី (ភាពស្លេកស្លាំង)
- ◆ ដំបៅនៅតែមមាត់
- ◆ ផ្តាសាយ និងការបង្ករោគផ្សេងទៀតជាញឹកញាប់
- ◆ ខ្វាក់មាត់

ក្នុងករណីធ្ងន់ធ្ងរ

- ◆ មិនឡើងទម្ងន់ ឬឡើងតិច
- ◆ ហើមជើង (ជួនកាល ហើមមុខដែរ)
- ◆ ចំណុចខ្មៅៗ "ជាំ" ឬស្បែករបកៗ
- ◆ សក់ស្លើង ឬជ្រុះសក់
- ◆ មិនចង់លេងឬសើច
- ◆ ដំបៅក្នុងមាត់
- ◆ គ្មានការលូតលាស់សតិបញ្ញា
- ◆ ភ្នែកស្ងួត
- ◆ ខ្វាក់ (ទំ.២២៦)

ទម្ងន់ធ្ងន់ធ្ងរនៃកង្វះអាហារូបត្ថម្ភទូទៅ គឺ "កង្វះអាហារូបត្ថម្ភស្ងួត" ឬម៉ារ៉ាស និង "កង្វះអាហារូបត្ថម្ភសើម" ឬខ្វាស្យាត។ មូលហេតុនិងការបង្ការ របស់វាត្រូវបានពិភាក្សានៅទំ.១១២ និង១១៣។

រោគសញ្ញានៃកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ ភាគច្រើនអាចមើលឃើញក្រោយពេលមានជំងឺស្រួចស្រាវ ដូចជាជំងឺរាក ឬកញ្ជិល។ កុមារដែលមានជំងឺ ឬកុមារដែលទើបនឹងជាពីជំងឺ មានតម្រូវការចំណីអាហារល្អៗគ្រប់គ្រាន់ ខ្ពស់ជាងកុមារ ដែលគ្មានជំងឺ។

បង្ការ និងព្យាបាលកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ ដោយផ្តល់អាហារគ្រប់គ្រាន់ដល់កូនរបស់អ្នក និងដោយ បញ្ជាក់ពួកវាឲ្យបានញឹកញាប់។ បន្ថែមអាហារដែលមានថាមពលខ្ពស់ ដូចជាប្រេង ឬខ្លាញ់ ទៅលើ អាហារចំបងដែលកុមារបរិភោគ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្យាយាមបន្ថែមអាហារសាងសង់រាងកាយ និងអាហារ ការពារខ្លះដែរ ដូចជាសណ្តែក ផ្លែឈើ បន្លែ ហើយបើអាច ឲ្យទឹកដោះគោ ស៊ុត ត្រី ឬសាច់។

ជំងឺរាក និងរាកមូល

(សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម មើលទំ.១៥៣ ដល់១៦០)។

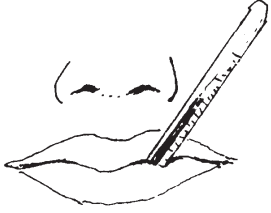
គ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតចំពោះកុមារដែលមានជំងឺរាក គឺការខ្សោះជាតិទឹក ឬបាត់ បង់ជាតិទឹកយ៉ាងច្រើនពីក្នុងខ្លួន។ គ្រោះថ្នាក់នេះនឹងមានសភាពកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរថែម ទៀត បើកុមារមានក្អួតផង។ ឲ្យកុមារផឹកទឹកអ្វីលឺត(ទំ.១៥២)។ បើកុមារនៅបៅ ដោះម្តាយ បន្តបំបៅដោះម្តាយថែមទៀត ប៉ុន្តែត្រូវឲ្យកុមារផឹកទឹកអ្វីលឺតផងដែរ។

គ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរទី២ចំពោះកុមារដែលមានជំងឺរាក គឺការខ្វះអាហារូបត្ថម្ភ។ ផ្តល់អាហារូបត្ថម្ភដល់កុមារ នៅពេលដែលពួកគេអាចបរិភោគបាន។

គ្រុនក្តៅ (មើលទំ.៧៥)

ចំពោះកុមារតូចៗ ការមានគ្រុនក្តៅខ្លាំង (លើសពី៣៩អង្សាសេ) អាចបណ្តាលឲ្យ ប្រកាច់ ឬខូចខ្លួនក្បាលបានយ៉ាងងាយ។ ដើម្បីបញ្ចុះកម្ដៅ ដោះសំលៀកបំពាក់របស់ កុមារចេញ។ បើកុមារនោះយំ ហើយមើលទៅដូចជាមិនសប្បាយចិត្ត ឲ្យពួកគេលេបថ្នាំ អាសេតាមីណូល (ប៉ារ៉ាសេតាមុល) ឬអាស៊ីរីន ក្នុងកម្រិតត្រឹមត្រូវ(មើលទំ.៣៨០) ហើយឲ្យផឹកទឹកឲ្យបានច្រើន។ បើកុមារនោះក្តៅខ្លាំង ឬញាក់ ជូតខ្លួនដោយទឹកត្រជាក់(មិនមែនទឹកកក) ព្រមទាំងបក់ផង។

ការប្រកាច់ (មើលទំ.១៧៨)

មូលហេតុញឹកញាប់នៃការប្រកាច់ចំពោះកុមារ គឺការមានគ្រុនក្តៅខ្លាំង មានការខ្សោះជាតិទឹក មានជំងឺឆ្លុះឆ្លាត និងជំងឺរលាកស្រោមខួរ។ បើមាន គ្រុនក្តៅខ្លាំង បញ្ចុះកម្ដៅឲ្យបានឆាប់រហ័ស(មើលទំ.៧៦)។ ពិនិត្យរកមើល រោគសញ្ញានៃការខ្សោះជាតិទឹក(ទំ.១៥១) និងជំងឺរលាកស្រោមខួរ(ទំ.១៨៥)។

ការប្រកាច់ដែលកើតភ្លាមៗ ដោយគ្មានគ្រុនក្តៅ ឬគ្មានរោគសញ្ញាដទៃទៀត នោះអាចជាជំងឺឆ្លុះឆ្លាត(ទំ.១៧៨) ជាពិសេសបើកុមារហាក់ដូចជាមានសភាពធម្មតា នៅចន្លោះពេលប្រកាច់ម្តងៗ។ ការប្រកាច់ ឬការកន្ត្រាក់ ដែលជាដំបូង មានរឹងថ្នាម និងបន្ទាប់មកខ្លួនប្រាណទាំងមូលក្លាយជាវឹង នោះអាចជាជំងឺតេតាណូស(ទំ.១៨២)។

ជំងឺរលាកស្រោមខួរ (មើលទំ.១៨៥)

ជំងឺដ៏គ្រោះថ្នាក់នេះ អាចកើតឡើងដោយសារផលវិបាកនៃជំងឺកញ្ជិល ក្រឡិវែទន ឬជំងឺធ្ងន់ធ្ងរដទៃទៀត។ កុមារដែលមានម្តាយកើតជំងឺរបេង អាច កើតជំងឺរលាកស្រោមខួរដោយមេរោគរបេង។ កុមារដែលមានជំងឺធ្ងន់ ដែលដេក ផ្លាស់ក្បាលទៅក្រោយ ហើយដែលករបស់គេរឹងរហូតដល់មិនអាចបត់មកមុខបាន និងដែលរាងកាយរបស់គេធ្វើចលនាចម្លែកៗ(ប្រកាច់) អាចមានជំងឺរលាក ស្រោមខួរ។

ភាពស្លេកស្លាំង (មើលទំ.១២៤)

រោគសញ្ញាទូទៅចំពោះកុមារ

- ស្លេកស្លាំង ជាពិសេស ខាងក្នុងត្របកភ្នែក អញ្ចាញធ្មេញ និងក្រចកដៃ
- ខ្សោយ ឆាប់ហត់
- ចូលចិត្តហូបដី

មូលហេតុទូទៅ

- ខ្វះជាតិដែកក្នុងរបបអាហារ(ទំ.១២៤)
- មានការបង្ករោគរ៉ាំរ៉ៃនៅពោះវៀន (ទំ.១៤៥)
- មានព្រូនទំពក់(ទំ.១៤២)
- មានជំងឺគ្រុនចាញ់(ទំ.១៨៦)

ការបង្ការ និងការព្យាបាល

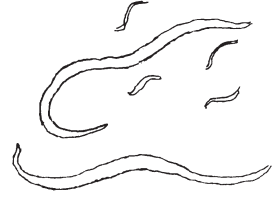
- បរិភោគអាហារសំបូរជាតិដែក ដូចជាសាច់ និងស៊ុត។ សណ្តែក សណ្តែកដី និងបន្លែពណ៌បៃតងចាស់មួយចំនួន ក៏មានជាតិដែកដែរ។
- ព្យាបាលមូលហេតុនៃភាពស្លេកស្លាំង និងមិនត្រូវដើរជើងទទេ បើតំបន់នោះសំបូរព្រូនទំពក់។
- បើអ្នកសង្ស័យថាមានព្រូនទំពក់ បុគ្គលិកសុខាភិបាលអាចពិនិត្យលាមករបស់កុមារ ដោយប្រើមីក្រូទស្សន៍។ បើរកឃើញពងព្រូនទំពក់ ព្យាបាលព្រូនទំពក់(ទំ.៣៧៤ ទៅ៣៧៦)។
- បើចាំបាច់ ឲ្យកុមារលេបថ្នាំគ្រាប់ជាតិដែក(វៀសុលហ្វាត ទំ.៣៩៣)។

ប្រយ័ត្ន ៖ មិនត្រូវឲ្យថ្នាំគ្រាប់ជាតិដែកដល់ទារកឬកុមារតូចៗឡើយ។ វាអាចបណ្តាលឲ្យពុល។ ផ្ទុយទៅវិញ ឲ្យថ្នាំជាតិដែកជាទឹកវិញ។ ឬក៏នាំគ្រាប់ឲ្យម៉ត់ ហើយលាយជាមួយអាហារ។

ព្រូន និងពពួកប៉ារ៉ាស៊ីតពោះវៀនផ្សេងទៀត

បើមានកុមារណាម្នាក់ក្នុងគ្រួសារ មានព្រូន នោះគ្រប់រូបក្នុងគ្រួសារគប្បីទទួលការព្យាបាល។ ដើម្បីបង្ការការឆ្លងព្រូន កុមារទាំងឡាយគួរ៖

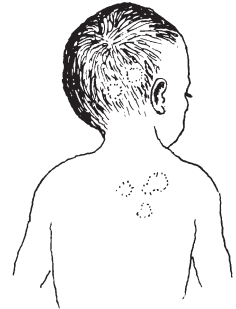
- សង្កេតមើលការណែនាំអំពីកូនអនាម័យ(ទំ.១៣៣)។
- ប្រើប្រាស់បង្គន់។
- មិនត្រូវដើរជើងទេ។
- មិនត្រូវបរិភោគសាច់ឬត្រីនៅ ឬមិនឆ្អិនល្អ។
- ផឹកទឹកដាំពុះ ឬទឹកស្អាត។

បញ្ហាស្បែក (មើលជំពូក១៥)

បញ្ហាស្បែកដែលកើតឡើងជាញឹកញាប់ចំពោះកុមារ រួមមាន ៖

- កមរមាស់ (ទំ.១៩៩)
- ជំបៅក្លាយ និងពងបែក(ទំ.២០១ និង២០២)
- ជ្រែង និងការបង្កពេកផ្សេងទៀតដោយមេរោគផ្សិត(ទំ.២០៥)

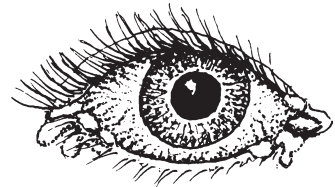

ដើម្បីបង្ការបញ្ហាស្បែក ពិនិត្យមើលសេចក្តីណែនាំអំពីកូនខ្នាតអនាម័យ(ទំ.១៣៣)

- ◆ ងូតទឹក និងចាប់ចែដែលមានលើកុមារឲ្យបានញឹកញាប់។
- ◆ ទប់ស្កាត់សង្កើត ចែ និងកមរមាស់។
- ◆ មិនត្រូវឲ្យកុមារដែលមានកមរមាស់ ចែ ជ្រែង ឬជំបៅក្លាយ លេងឬដេកជាមួយកុមារដទៃទៀតនោះទេ។ ព្យាបាលឲ្យទាន់ពេល។

ជំងឺភ្នែកក្រហម (ជំងឺរលាកផ្នែកសនៃភ្នែក) (មើលទំ.២១៩)

ជួតត្របកភ្នែកឲ្យស្អាត ជាច្រើនដងក្នុងមួយថ្ងៃដោយប្រើក្រណាត់ស្អាតសើម។ ដាក់ថ្នាំក្រមួនអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកភ្នែក(ទំ.៣៧៩)ទៅខាងក្នុងត្របកភ្នែក ៤ដងក្នុងមួយថ្ងៃ។ មិនត្រូវឲ្យកុមារដែលមានជំងឺភ្នែកក្រហម លេងឬដេកជាមួយកុមារដទៃទៀតឡើយ។ បើកុមារនោះគ្មានការធូរស្រាលក្នុងអំឡុង៣ទៅ៤ថ្ងៃទេ ទៅជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាល។

ជំងឺផ្តាសាយ (មើលទំ.១៦៣)

ជំងឺផ្តាសាយធម្មតា ដែលមានហៀរសំបោរ គ្រុនក្តៅបន្តិចបន្តួច ក្អក ឈឺបំពង់ក ហើយពេលខ្លះមានរាកផងនោះ គឺកើតមានជារឿយៗ ប៉ុន្តែវាមិនមែនជាបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ ចំពោះកុមារឡើយ។

ព្យាបាលដោយឲ្យផឹកទឹកឲ្យច្រើន។ ឲ្យថ្នាំអាសេតាមីណូហ្វែន ឬអាស៊ីរីន (មើលទំ. ៣៧៩)។ អនុញ្ញាតឲ្យកុមារសម្រាកនៅលើគ្រែ បើគាត់ចង់។ ចំណីអាហារល្អៗ និងផ្លែឈើជាច្រើន អាចជួយការពារកុមារពីជំងឺផ្តាសាយ និងជួយឲ្យជាសះស្បើយយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

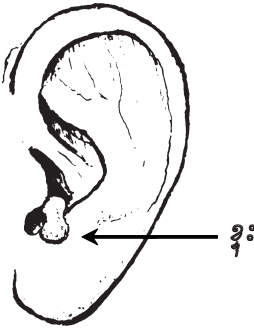
ថ្នាំប៉េនីស៊ីលីន តេត្រាស៊ីគ្លីន និងអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកផ្សេងទៀត គ្មានប្រសិទ្ធភាពចំពោះជំងឺផ្តាសាយទេ។ ការចាក់ថ្នាំក៏មិនចាំបាច់ដែរ។

បើកុមារដែលមានជំងឺផ្តាសាយក្លាយជាមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ ដោយមានកម្តៅខ្ពស់ និងដកដង្ហើមខ្លីៗ ហើយញាប់ កុមារនោះប្រហែលជាមានជំងឺរលាកសួត(មើលទំ.១៧១) ហើយគេគប្បីឲ្យថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក។ ពិនិត្យមើលការបង្កពេកនៅក្នុងត្រចៀក (ទំព័របន្ទាប់) ឬការឈឺបំពង់កផង (ទំ.៣១០)។

បញ្ហាសុខភាពរបស់កុមារដែលមិនបានពិភាក្សាក្នុងជំពូកផ្សេងទៀត

ការឈឺត្រចៀក និងការបង្ករោគក្នុងត្រចៀក

ការបង្ករោគក្នុងត្រចៀក កើតឡើងជាញឹកញាប់លើកុមារតូចៗ។ ការបង្ករោគភាគច្រើន ចាប់ផ្តើមបន្ទាប់ពីមានជំងឺ ផ្តាសាយ ឬតឹងច្រមុះ បានពីរថ្ងៃ។ គ្រុនក្តៅអាចកើនឡើង ហើយកុមារច្រើនតែយំ ឬអេះនៅចំហៀងក្បាល។ ពេលខ្លះអាចមានខ្ទុះនៅក្នុងត្រចៀក។ ចំពោះកុមារតូចៗ ពេលខ្លះការបង្ករោគក្នុងត្រចៀកអាចបណ្តាលឲ្យក្អកក្អាយ។ ដូច្នោះនៅ ពេលដែលកុមារមានជំងឺរាក និងមានគ្រុនក្តៅ ត្រូវប្រាកដថាបានពិនិត្យត្រចៀករបស់គាត់។

ការព្យាបាល

- វាជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវព្យាបាលការបង្ករោគក្នុងត្រចៀកឲ្យបានទាន់ពេល។ ឲ្យថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក ដូចជា ប៉េនីស៊ីលីន (ទំ.៣៥១) ឬកូទ្រីម៉ុកសាសូល (ទំ.៣៥៨)។ ចំពោះកុមារដែលមានអាយុក្រោម៣ឆ្នាំ ថ្នាំអំពីស៊ីលីន ច្រើនតែមានប្រសិទ្ធភាពជាង។ ឲ្យថ្នាំអាសេតាមីណូហ្វែន (ទំ.៣៨០) ដើម្បីបំបាត់ការឈឺចាប់។ ថ្នាំអាស្ទីរីនក៏ មានប្រសិទ្ធភាពដែរ ប៉ុន្តែវាមិនសូវមានសុវត្ថិភាព (មើលទំ.៣៧៩)។
- ជួតសម្អាតខ្ទុះចេញពីត្រចៀកជាមួយនឹងសំឡី ដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ប៉ុន្តែមិនត្រូវញាត់សំឡី ឈើ ស្លឹកឈើ ឬវត្ថុ ផ្សេងទៀត ចូលទៅក្នុងត្រចៀកទេ។
- កុមារដែលមានហូរខ្ទុះចេញពីត្រចៀក គួរដូតទឹកឲ្យបានទៀងទាត់ ប៉ុន្តែមិនត្រូវហែលទឹក ឬមុជក្នុងទឹក យ៉ាងតិច ២អាទិត្យ ក្រោយពេលជាសះស្បើយហើយ។

ការបង្ការ

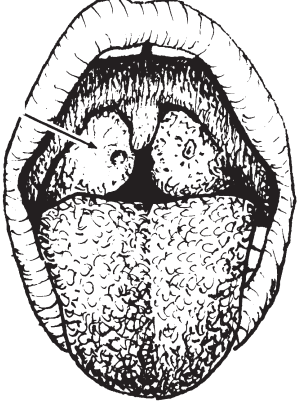
- បង្រៀនកុមារឲ្យជូតសំបោរ ប៉ុន្តែមិនត្រូវញើសសំបោរពេលមានផ្តាសាយទេ។
- មិនត្រូវបំបៅកូនដោយដបទឹកដោះគោទេ ឬបើអ្នកបានបំបៅកូនដោយតាមវិធីនេះ កុំដាក់ទារកឲ្យដេកផ្ទាល់បៅ ព្រោះទឹកដោះគោអាចចូលទៅក្នុងច្រមុះ ហើយនាំឲ្យមានការបង្ករោគក្នុងត្រចៀក។
- ពេលកុមារតឹងច្រមុះ បន្តក់ទឹកអំបិល ហើយបិតយកសំបោរចេញ ដូចបានពណ៌នានៅទំ.១៦៤។

ដំបៅក្នុងរន្ធត្រចៀក

ដើម្បីឲ្យដឹងថាតើរន្ធត្រចៀកមានដំបៅឬទេ ទាញស្លឹកត្រចៀកតិចៗ។ បើឈឺ នោះរន្ធត្រចៀកមានដំបៅហើយ។ បន្តក់ទឹកលាយទឹកខ្មេះទៅក្នុងត្រចៀក៣ឬ៤ដងក្នុង១ថ្ងៃ។ (លាយទឹកខ្មេះ មួយស្លាបព្រាជាមួយទឹកឆ្អិនមួយ ស្លាបព្រា)។ បើមានគ្រុនក្តៅឬខ្ទុះ ប្រើថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកផងដែរ។

ការឈឺបំពង់ក និងរលាកសាច់បំពង់ក

បញ្ហាទាំងនេះភាគច្រើនចាប់ផ្តើមដោយជំងឺគ្រុនផ្តាសាយ។ បំពង់កអាចឡើងក្រហម និងមានការឈឺចាប់ នៅពេលកុមារលេបអ្វីចូល។ សាច់បំពង់ក (ដុំពីរដែលស្ថិតនៅពី ក្រោយបំពង់ក) អាចហើម ហើយឈឺចាប់ ឬមានហូរខ្ទុះ។ គ្រុនក្តៅអាចឡើងដល់ ៤០អង្សាសេ។

ការព្យាបាល

- ខ្ពុរមាត់ជាមួយទឹកក្តៅខ្ពុរៗលាយអំបិល (អំបិលមួយស្លាបព្រាក្នុងទឹកមួយកែវ)។
- លេបថ្នាំអាសេតាមីណូហ្វែន ឬអាស្ទេរីនសម្រាប់បន្ថយការឈឺចាប់។
- ប្រសិនបើការឈឺចាប់និងគ្រុនក្តៅកើតឡើងភ្លាមៗ ឬនៅតែបន្តរយៈពេលលើសពី៣ថ្ងៃ មើលនៅទំព័របន្ទាប់។

ការឈឺបំពង់ក និងគ្រោះថ្នាក់នៃជំងឺរលាកសន្លាក់

ចំពោះការឈឺបំពង់កដែលច្រើនតែបណ្តាលមកពីជំងឺផ្តាសាយ គេមិនគួរប្រើថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកទេ ហើយវាក៏គ្មានប្រយោជន៍អ្វីដែរ។ ព្យាបាលវាដោយខ្លួនឯងជាមួយអំបិលលាយទឹកក្តៅ ហើយលេបថ្នាំអាសេតាមីណូល្យែន។

ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ការឈឺបំពង់កមួយប្រភេទ ដែលហៅថា Strep throat គប្បីព្យាបាលដោយប្រើប៉េនីស៊ីលីន។ វាច្រើនកើតលើកុមារនិងមនុស្សជំទង់។ ជាធម្មតាវាចាប់ផ្តើមឡើងភ្លាមៗ ដោយការឈឺបំពង់ក និងគ្រុនក្តៅយ៉ាងខ្លាំង ហើយភាគច្រើនពុំមានរោគសញ្ញានៃគ្រុនផ្តាសាយ ឬក្អកទេ។ ក្រអូមមាត់ផ្នែកខាងក្រោយ និងសាច់បំពង់ក ឡើងក្រហមយ៉ាងខ្លាំង ហើយកូនកណ្តុរនៅខាងក្រោមថ្ពាម ឬក្នុងក អាចហើមនិងរឹង។

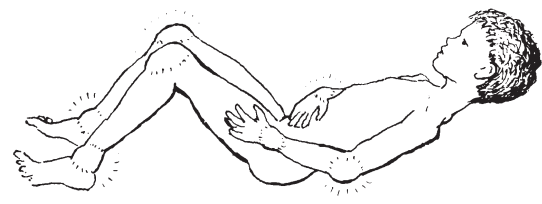
ឲ្យថ្នាំប៉េនីស៊ីលីន(ទំ.៣៥១) រយៈពេល១០ថ្ងៃ។ បើឆាប់ឲ្យថ្នាំប៉េនីស៊ីលីន ហើយបន្តរហូតដល់១០ថ្ងៃ នោះជំងឺរលាកសន្លាក់នឹងមិនសូវកើតឡើងទេ។ កុមារដែលមានការឈឺបំពង់ក គប្បីបរិភោគ និងដេកឲ្យឆ្ងាយពីកុមារដទៃ ដើម្បីបង្ការការចម្លងទៅពួកគេទៀត។

ជំងឺរលាកសន្លាក់

នេះគឺជាជំងឺរបស់កុមារតូចៗ និងមនុស្សជំទង់។ តាមធម្មតាវាកើតឡើងពី១ទៅ៣អាទិត្យ បន្ទាប់ពីមានការឈឺបំពង់កប្រភេទ strep throat។

រោគសញ្ញាសំខាន់ៗ(ជាទូទៅ មានរោគសញ្ញាតែ៣ឬ៤ប៉ុណ្ណោះ)

- គ្រុនក្តៅ
- ឈឺចាប់ក្នុងសន្លាក់ ជាពិសេសនៅកន្លែងដៃនិងកងដើម បន្ទាប់មក ឈឺនៅជង្គង់និងកែងដៃ។ សន្លាក់អាចហើម ហើយភាគច្រើនមានពណ៌ក្រហម ហើយក្តៅ។
- មានស្នាមពណ៌ក្រហម ឬមានជុំពក នៅក្រោមស្បែក
- ក្នុងករណីធ្ងន់ធ្ងរ អ្នកជំងឺអាចខ្សោយល្ងិតល្ងៃ ដកដង្ហើមខ្លីៗ និងជួនកាលមានការឈឺចាប់នៅបេះដូងផង។

ការព្យាបាល

- បើអ្នកសង្ស័យថាមានជំងឺរលាកសន្លាក់ ទៅជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាល។ អាចមានការប្រឈមនឹងការខូចបេះដូង។
- លេបថ្នាំអ៊ីប៊ុយប្រូហ្វែន (ibuprofen) ក្នុងកម្រិតខ្ពស់។ កុមារដែលមានអាយុ១២ឆ្នាំអាចលេប២ឬ៣គ្រាប់ក្នុងកម្រិត២០០មីលីក្រាម ៤ដងក្នុងមួយថ្ងៃ។ លេបថ្នាំជាមួយទឹកដោះគោ ឬអាហារ ដើម្បីជៀសវាងការឈឺក្រពះ។ បើត្រចៀកចាប់ផ្តើមហ៊ឹង បន្ថយថ្នាំ។
- ឲ្យថ្នាំប៉េនីស៊ីលីន(មើលទំ.៣៥១)។

ការបង្ការ

- ដើម្បីបង្ការជំងឺគ្រុនរលាកសន្លាក់ ព្យាបាលការឈឺបំពង់កឲ្យបានទាន់ពេល ដោយប្រើថ្នាំប៉េនីស៊ីលីន រយៈពេល១០ថ្ងៃ។
- ដើម្បីបង្ការជំងឺគ្រុនរលាកសន្លាក់កុំឲ្យត្រឡប់មកវិញ និងកុំឲ្យបំផ្លាញដល់បេះដូងថែមទៀត កុមារដែលធ្លាប់មានជំងឺគ្រុនរលាកសន្លាក់ គួរតែលេបថ្នាំប៉េនីស៊ីលីនរយៈពេល១០ថ្ងៃ នៅពេលមានរោគសញ្ញាដំបូងនៃការឈឺបំពង់ក។ បើមានរោគសញ្ញានៃបញ្ហាបេះដូងរួចទៅហើយ កុមារគួរលេបថ្នាំប៉េនីស៊ីលីនតាមកម្រិតធម្មតា ឬចាក់ថ្នាំបង់ហ្សាទីនប៉េនីស៊ីលីនរៀងរាល់ខែ(ទំ.៣៥៣) ប្រហែលជាត្រូវចាក់ពេញមួយជីវិត។ ធ្វើតាមការណែនាំរបស់បុគ្គលិកសុខាភិបាលជំនាញ ឬគ្រូពេទ្យ។

ជំងឺឆ្លងរបស់កុមារ

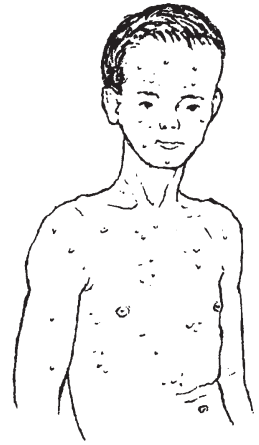
ជំងឺអុតស្វាយ

ការបង្ករោគដោយវីរុសនេះ ចាប់ផ្តើមពី២ទៅ៣អាទិត្យ ក្រោយពេលកុមារមានការប៉ះពាល់ ជាមួយកុមារម្នាក់ទៀតដែលមានជំងឺនេះ។

រោគសញ្ញា

ចំណុចខ្មៅពងទឹក និងក្រមរ

ដំបូងមានចំណុចតូចៗជាច្រើន ពណ៌ក្រហម និងរមាស់ លេចឡើង។ ចំណុចទាំងនេះក្លាយទៅជាពងទឹកតូចៗ ដែល បែក ហើយចុងក្រោយក៏ក្លាយទៅជាក្រមរ។ តាមធម្មតាវាចាប់ផ្តើមកើតនៅលើដងខ្លួន ហើយបន្ទាប់មក នៅលើមុខ ដៃ និងជើង។ អាចមានចំណុចតូចៗ ពងទឹក និងក្រមរជាច្រើន កើតឡើងក្នុងពេលដំណាលគ្នាដែរ។ តាមធម្មតា គ្រុនក្តៅ តែងតែមានកម្រិតស្រាល។

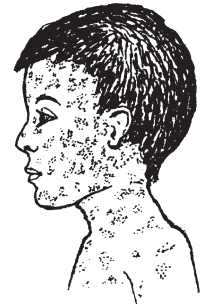
ការព្យាបាល

ការបង្ករោគនេះតែងតែនឹងបាត់ទៅវិញក្នុងរយៈពេល១អាទិត្យ។ ដូចទឹកឲ្យកុមារជារៀងរាល់ថ្ងៃ ជាមួយសាប៊ូ និង ទឹកក្តៅខ្ពស់ៗ។ ដើម្បីបន្ថយការរមាស់ ជូតខ្លួនឲ្យកុមារជាមួយក្រណាត់ត្រជាក់ដែលត្រូវក្នុងទឹកឆ្អិន។ កាត់ ក្រចកដៃ ឲ្យខ្លីៗ បើក្រមរក្លាយជាមានការបង្ករោគ រក្សាអនាម័យវា។ ស្ត្រីដោយក្រណាត់សើមក្តៅខ្ពស់ៗ ហើយលាបក្រមរ អង់ទីប៊ីយ៉ូទិកនៅលើក្រមរទាំងនោះ។ ព្យាយាមកុំឲ្យកុមារអេះក្រមរទាំងអស់នោះ។

ជំងឺកញ្ជីល

ការបង្ករោគធ្ងន់ធ្ងរដោយវីរុសនេះ មានគ្រោះថ្នាក់យ៉ាងខ្លាំងចំពោះកុមារដែលមាន កង្វះអាហារូបត្ថម្ភ ឬមានជំងឺរបេង។ ១០ថ្ងៃបន្ទាប់ពីបាននៅជិតអ្នកមានជំងឺកញ្ជីល ជំងឺនេះ ចាប់ផ្តើមដោយរោគសញ្ញានៃជំងឺផ្តាសាយ ដូចជាគ្រុនក្តៅ ហៀរសំបោរ ឈឺភ្នែក និងក្អក។

កុមារក្លាយជាមានសភាពកាន់តែធ្ងន់ឡើងៗ។ មាត់របស់កុមារអាចឈឺចាប់យ៉ាងខ្លាំង ហើយអាចមានរាកផង។

២ឬ៣ថ្ងៃក្រោយមក មានចំណុចតូចៗខ្លះ ពណ៌ស ដូចគ្រាប់អំបិល ចេញនៅក្នុងមាត់។ ១ឬ២ថ្ងៃក្រោយមក មាន ចេញកន្ទួលក្រហម ដែលដំបូង នៅខាងក្រោយត្រចៀក និងនៅក បន្ទាប់មក នៅលើមុខនិងខ្លួន ហើយចុងក្រោយ នៅ លើដៃ និងជើង។ បន្ទាប់ពីមានចេញកន្ទួលក្រហម តាមធម្មតាកុមារក៏ចាប់ផ្តើមមានការធូរស្រាល ដែរ។ កន្ទួលក្រហម ទាំងនោះបន្តស្ថិតនៅប្រហែល៥ថ្ងៃ។ ជូនកាលមានចំណុចពណ៌ខ្មៅ ដែលបណ្តាលមកពីមានការហូរ ឈាមចូលក្នុង ស្បែក("កញ្ជីលខ្មៅ")។ នេះមានន័យថាការកើតឡើងនេះមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរណាស់។ រកជំនួយពីគ្រូពេទ្យ។

ការព្យាបាល

- ◆ កុមារគួរសម្រាកនៅលើគ្រែ ផឹកទឹកឲ្យច្រើន និងបរិភោគអាហារូបត្ថម្ភ។ បើកុមារមិនអាចទំពារអាហាររឹងបាន ឲ្យគាត់ផឹកទឹកស៊ីប។ បើទារកមិនអាចបៅដោះបាន បញ្ជូនទឹកដោះដោយប្រើស្លាបព្រា(មើលទំ.១២០)។
- ◆ បើអាច ឲ្យកុមារលេបថ្នាំវីតាមីនអា ដើម្បីបង្ការការខូចភ្នែក។
- ◆ ចំពោះគ្រុនក្តៅ និងភាពមិនស្រណុកក្នុងខ្លួន ឲ្យថ្នាំអាសេតាមីណូហ្វែន ឬប៉ារ៉ាសេតាមុល។
- ◆ បើមានការឈឺត្រចៀក ឲ្យថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិក(ទំ.៣៥១)។
- ◆ បើមានរោគសញ្ញានៃជំងឺរលាកសួត រលាកស្រោមខួរ ឬឈឺចាប់ធ្ងន់ធ្ងរក្នុងត្រចៀក ឬក្នុងពោះ រកជំនួយពីគ្រូពេទ្យ។
- ◆ បើកុមារមានរាក ឲ្យទឹកអ្វីរាលីត(ទំ.១៥២)។

ការបង្ការជំងឺកញ្ជ្រើល

កុមារដែលមានជំងឺកញ្ជ្រើលគួរនៅឲ្យឆ្ងាយពីកុមារដទៃទៀត ទោះបីជាបងប្អូនក៏ដោយ។ ត្រូវព្យាយាមការពារជា ពិសេសចំពោះកុមារដែលមានកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ ឬកុមារដែលមានជំងឺរបេង ឬជំងឺរ៉ាំរ៉ៃផ្សេងទៀត។ កុមារដែលមកពីក្រុម គ្រួសារដទៃទៀត មិនគួរចូលទៅក្នុងផ្ទះដែលមានអ្នកកើតជំងឺកញ្ជ្រើលទេ។ បើកុមារជាសមាជិកក្នុងគ្រួសារដែលមានជំងឺ កញ្ជ្រើល ហើយកុមារនោះមិនធ្លាប់កើតកញ្ជ្រើល គាត់មិនគួរទៅសាលា ឬទៅហាងលក់ទំនិញផ្សេងៗ ឬកន្លែងសាធារណៈ រយៈពេល១០ថ្ងៃ។

ដើម្បីកុំឲ្យជំងឺកញ្ជ្រើលសំលាប់កុមារបាន ត្រូវប្រាកដថាកុមារទាំងឡាយមានអាហារូបត្ថម្ភល្អ។ យកកុមារទៅចាក់ថ្នាំបង្ការប្រឆាំងជំងឺកញ្ជ្រើល នៅពេលដែលពួកគេមានអាយុ១២ទៅ១៥ខែ។

ជំងឺស្លូត

ជំងឺស្លូតមិនសូវធ្ងន់ធ្ងរដូចជំងឺកញ្ជ្រើលទេ។ វាកើតឡើងរយៈពេល៣ឬ៤ថ្ងៃ។ កន្ទួលក្រហមមានសភាពស្រាល។ ជាញឹកញាប់ កូនកណ្តុរនៅផ្នែកខាងក្រោយក្បាលនិងក ឡើងហើម និងរឹង។

កុមារគប្បីសម្រាកនៅលើគ្រែ ហើយលេបថ្នាំអាសេតាមីណូហ្វែន ឬប៉ារ៉ាសេតាមុល បើចាំបាច់។

ស្ត្រីដែលកើតជំងឺស្លូតក្នុងអំឡុងពេល៣ខែដំបូងនៃផ្ទៃពោះ អាចធ្វើឲ្យទារកមិនគ្រប់លក្ខណៈ។ ដោយមូលហេតុនេះ ហើយ ទើបស្ត្រីមានផ្ទៃពោះដែលមិនធ្លាប់កើតជំងឺស្លូត ឬមិនច្បាស់ថាដែលកើតហើយឬនៅ គួរតែនៅឲ្យឆ្ងាយពីកុមារ ដែលកើតជំងឺស្លូត។ កុមារឬស្ត្រីដែលមិនមានផ្ទៃពោះ អាចព្យាយាមឲ្យឆ្លងជំងឺស្លូត មុនពេលពួកគេមានផ្ទៃពោះ។ មានថ្នាំបង្ការជំងឺស្លូតដែរ ប៉ុន្តែច្រើនតែពិបាករក។

ក្រឡំទែន

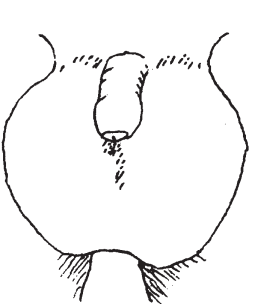
រោគសញ្ញាដំបូងចាប់ផ្តើម២ឬ៣អាទិត្យ ក្រោយពេលមានការប៉ះពាល់ជាមួយអ្នកកើត ក្រឡំទែន។

ក្រឡំទែនចាប់ផ្តើមដោយមានគ្រុនក្តៅ និងឈឺចាប់នៅពេលហារមាត់ ឬពេលបរិភោគ អាហារ។ ក្នុងរយៈពេល២ថ្ងៃ មានហើមទន់ៗលេចឡើង នៅខាងក្រោមត្រចៀក ត្រង់មុំ របស់ថ្ពាម។ ភាគច្រើន វាចេញដំបូងតែម្ខាងទេ ក្រោយមកទើបចេញនៅម្ខាងទៀត។

ការព្យាបាល

ការហើមនេះបាត់ទៅវិញដោយឯកឯងក្នុងអំឡុងពេលប្រហែល១០ថ្ងៃ ដោយមិនចាំបាច់ប្រើថ្នាំពេទ្យទេ។ ថ្នាំអាសេតាមីណូហ្វែន ឬប៉ារ៉ាសេតាមុល អាចលេបបានសម្រាប់បន្ថយការឈឺចាប់ និងគ្រុនក្តៅ។ បញ្ជាក់កុមារនូវអាហារ បំប៉នទន់ៗ ហើយរក្សាមាត់របស់វាឲ្យស្អាតជានិច្ច។

ជំងឺវិបាក

ចំពោះមនុស្សធំ និងកុមារដែលមានអាយុលើសពី១១ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីមួយអាទិត្យដំបូង គេអាចមានការឈឺចាប់ក្នុងពោះ ឬមានការហើមនិងមានការឈឺចាប់នៅពងស្វាស ចំពោះ មនុស្សប្រុស។ អ្នកដែលមានហើមដូចនេះ គប្បីសម្រាកឲ្យស្ងៀម ហើយស្តុំដោយទឹកកក ឬដោយ ក្រណាត់សើមត្រជាក់ នៅលើកន្លែងហើម ដើម្បីបន្ថយការឈឺចាប់និងការហើម។

បើមានរោគសញ្ញានៃជំងឺរលាកស្រោមខួរ រកជំនួយពីគ្រូពេទ្យ(ទំ.១៨៥)។

ជំងឺក្អកមាត់

ជំងឺក្អកមាត់ចាប់ផ្តើមឡើង១ឬ២អាទិត្យបន្ទាប់ពីបានប៉ះពាល់ជាមួយ កុមារដែលកើតជំងឺនេះ។ វាចាប់ផ្តើមដូចជាជំងឺផ្តាសាយ ដោយមានគ្រុនក្តៅ ហៀរសំបោរ និងក្អក។

ពីអាទិត្យក្រោយមក ការក្អកក៏ចាប់ផ្តើមឡើង។ កុមារក្អកយ៉ាងញាប់ ច្រើនដងជាប់ៗគ្នា ហើយពិបាកដកដង្ហើម រហូតដល់កុមារក្អកបញ្ចេញ ស្នេសស្អិតមក រួចខ្យល់ក៏រុញត្រលប់ចូលទៅក្នុងសួត វិញដោយមានសំឡេង យ៉ាងខ្លាំង។ នៅពេលដែលកុមារកំពុងក្អក បច្ចុប្បន្ននិងក្រចកដែររបស់កុមារ អាចប្រែទៅជាពណ៌ខៀវ ដោយសារខ្វះខ្យល់។ បន្ទាប់ពីក្អក កុមារអាចក្អក។ នៅចន្លោះពេលក្អកម្តងៗ កុមារហាក់ដូចជា មានសុខភាពល្អធម្មតា។

ជំងឺក្អកមាត់ ច្រើនតែបាត់ទៅវិញក្នុងរយៈពេល៣ខែឬលើសពីនេះ។

ជំងឺក្អកមាត់មានគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំងណាស់ចំពោះទារកដែលមានអាយុក្រោម១ឆ្នាំ ដូច្នោះ ចាក់ថ្នាំបង្ការឲ្យទារកឲ្យទាន់ ពេល។ ទារកតូចៗ មិនកើតជំងឺក្អកធម្មតាទេ ដូច្នោះតែងតែមានការពិបាកក្នុងការបញ្ជាក់ឲ្យច្បាស់ថា ពួកគេមានជំងឺ ក្អកមាត់មែនឬមិនមែន។ បើទារកមានការប្រកាច់ដោយសារការក្អក និងការហើមឬឈឺចាប់ភ្នែក នៅពេលដែលមាន ករណីជំងឺក្អកមាត់ក្នុងតំបន់របស់អ្នក ព្យាបាលជំងឺក្អកមាត់ដល់កុមារនោះភ្លាម។

ការព្យាបាល

- ថ្នាំអង់ទីប៊ីយ៉ូទិកមានប្រយោជន៍តែក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃជំងឺក្អកមាត់ប៉ុណ្ណោះ គឺនៅមុនពេលចាប់ផ្តើមមាន សំឡេងងើតៗពេលក្អក។ ប្រើថ្នាំអេរីត្រូមីស៊ីន (ទំ.៣៥៥) ឬអំពីស៊ីលីន (ទំ.៣៥៣)។ ថ្នាំខ្លីរ៉ាំរ៉ៃហ្វីស៊ីកុល ក៏ជួយ បានដែរ ប៉ុន្តែមានគ្រោះថ្នាក់ជាង។ សម្រាប់កម្រិតប្រើប្រាស់ចំពោះទារក មើលទំ.៣៥៨។ ចំពោះទារកដែលមាន អាយុក្រោម៦ខែ វាជាការសំខាន់ណាស់ ដែលត្រូវព្យាបាលពេលមានរោគសញ្ញាដំបូង។
- ក្នុងករណីជំងឺក្អកមាត់ធ្ងន់ធ្ងរ ថ្នាំហ្វូណូបាប៊ីតាល់ (ទំ.៣៨៩) អាចជួយបាន ជាពិសេសបើកុមារក្អករហូតដេកមិន បាន ឬក្អករហូតបណ្តាលឲ្យប្រកាច់។
- បើទារកឈប់ដកដង្ហើម ក្រោយពេលក្អក ដាក់គាត់ឲ្យដេកផ្អៀង ហើយយកស្នេសស្អិតចេញពីមាត់របស់គេដោយ ប្រើម្រាមដៃរបស់អ្នក។ បន្ទាប់មកទះខ្នងរបស់កុមារដោយបាតដៃរបស់អ្នក។
- ដើម្បីជៀសវាងការស្រកទម្ងន់ និងកង្វះអាហាររូបត្ថម្ភ ត្រូវប្រាកដថាកុមារបានបរិភោគអាហារបំប៉នគ្រប់គ្រាន់។ ឲ្យកុមារបរិភោគនិងផឹកទឹកភ្លាមៗបន្ទាប់ពីកុមារក្អក។

ផលវិបាក

ការហូរឈាមនៅក្នុងផ្នែកសន្លែក អាចបណ្តាលមកពីការក្អក។ គេមិនចាំបាច់ព្យាបាលទេ (មើលទំ.២២៤)។ ប្រសិនបើកុមារប្រកាច់ ឬមានរោគសញ្ញានៃជំងឺរលាកសួត (ទំ.១៧១) រកជំនួយពីគ្រូពេទ្យ។

ការពារកុមារគ្រប់រូបពីជំងឺក្អកមាត់។ ត្រូវប្រាកដថាពួកគេបានចាក់ថ្នាំបង្ការ នៅអាយុ២ខែ ៤ខែ និង៦ខែ។

ជំងឺខាន់ស្លាក់

ជំងឺនេះចាប់ផ្តើមដូចជំងឺផ្តាសាយ ដោយមានគ្រុនក្តៅ ឈឺក្បាល និងឈឺបំពង់ក។ មានផ្ទាំងស្តើងពណ៌លឿងប្រផេះ អាចអាចកើតឡើងនៅផ្នែកខាងក្រោយនៃបំពង់ក ហើយជួនកាលនៅក្នុងច្រមុះ និងនៅលើបច្ចុប្បន្ន។ ករណីរបស់កុមារអាចប្រែជាហើម។ ដង្ហើមរបស់កុមារមានក្លិនយ៉ាងអាក្រក់។

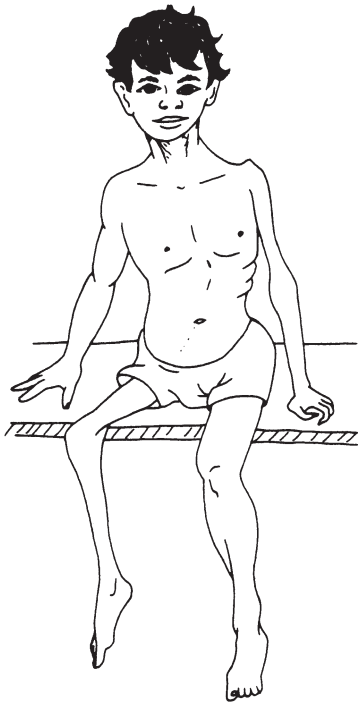
ប្រសិនបើអ្នកសង្ស័យថាកុមារកើតជំងឺខាន់ស្លាក់ ៖

- ◆ ដាក់កុមារនោះឲ្យដេកលើគ្រែនៅក្នុងបន្ទប់ដាច់ពីអ្នកដទៃ។
- ◆ រកជំនួយពីគ្រូពេទ្យឲ្យបានលឿន។ មានថ្នាំអង់ទីប៊ុតិកស៊ីនពិសេស សម្រាប់ជំងឺខាន់ស្លាក់។
- ◆ ចំពោះកុមារធំ ឲ្យផ្តល់ប៉េនីស៊ីលីនកម្រិត៤០០,០០០អ៊ុយនីត ១គ្រាប់ ៣ដងក្នុង១ថ្ងៃ។
- ◆ ឲ្យកុមារខ្ចួរមាត់ជាមួយទឹកក្តៅខ្ពស់ៗលាយអំបិលបន្តិច។
- ◆ ឲ្យកុមារហិតយកចំហាយទឹកក្តៅ ឲ្យបានញឹកញាប់ ឬធ្វើបន្តរហូត(ទំ.១៦៨)។
- ◆ បើកុមារចាប់ផ្តើមឈឺ ឬឡើងពណ៌ស្វាយ ព្យាយាមយកផ្ទាំងស្តើងនោះចេញពីបំពង់ក ដោយប្រើក្រណាត់រុំ ម្រាមដៃរបស់អ្នក។

ជំងឺខាន់ស្លាក់ជាជំងឺដែលមានគ្រោះថ្នាក់ ប៉ុន្តែគេអាចបង្ការបានយ៉ាងងាយដោយប្រើថ្នាំបង្ការដេប៉េតេ។ **ត្រូវប្រាកដថា កូនរបស់អ្នក បានទទួលថ្នាំបង្ការ។**

ជំងឺគ្រុនស្វិតដៃជើង

ជំងឺគ្រុនស្វិតដៃជើង ច្រើនកើតឡើងចំពោះកុមារអាយុក្រោម២ឆ្នាំ។ ជំងឺនេះ បណ្តាល មកពីការការពារមេរោគដោយវីរុស ដែលស្រដៀងនឹងជំងឺផ្កាសាយ ដែល តែងតែមានគ្រុន ក្តៅ ក្អក រាក និងការឈឺចាប់សាច់ដុំ។ តាមធម្មតា កុមារៗមាន ការធ្ងន់ស្រាលទាំងស្រុងក្នុងពេលពីរបីថ្ងៃ។ ប៉ុន្តែជូនកាលផ្នែកខ្លះនៃរាងកាយប្រែ ជាខ្សោយ ឬស្ងួត។ ជាញឹកញាប់ បញ្ហានេះកើតឡើងលើជើងម្ខាង ឬទាំងសងខាង ។ ក្នុងរយៈពេលមួយ អវៈយវៈដែលខ្សោយ ក្លាយជាស្វិត ហើយមិន លូតលាស់លឿនដូចអវៈយវៈដទៃទៀតទេ។

ការព្យាបាល

នៅពេលជំងឺនេះកើតឡើងហើយ គឺគ្មានថ្នាំពេទ្យអាចព្យាបាលការខ្វិននេះ បានទេ។ (ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ជូនកាលផ្នែកខ្លះឬគ្រប់ផ្នែកនៃរាងកាយ ដែលចុះខ្សោយ អាចត្រលប់មកវិញយឺតៗ)។ ថ្នាំអង់ទីប៊ុយទិកមិនអាចជួយបាន ទេ។ សម្រាប់ការព្យាបាលភ្លាមៗ បន្ថយការឈឺចាប់ដោយប្រើថ្នាំអាសេតាមីណូ ហ្វែន ឬប៉ារ៉ាសេតាមុល ហើយស្ងួតដោយក្រណាត់ជ្រលក់ទឹកក្តៅនៅលើសាច់ដុំ ដែលឈឺចាប់។ ដាក់កុមារក្នុងស្ថានភាពដែលស្រួលដល់គាត់ និងបង្ការការរីង សន្លាក់។ តម្រង់ដៃនិងជើងរបស់កុមារឲ្យត្រង់ ដោយថ្មមៗ ដើម្បីឲ្យកុមារអាចដេកបានត្រង់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន។ បើចាំបាច់ ដាក់ទ្រនាប់ខ្នើយពីក្រោមជង្គង់របស់កុមារដើម្បីបន្ថយការឈឺចាប់ ប៉ុន្តែព្យាយាមដាក់ជង្គង់របស់កុមារឲ្យត្រង់។

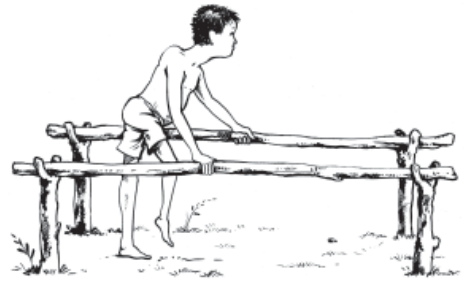
ការបង្ការ

- ◆ ការចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺគ្រុនស្វិតដៃជើង គឺជាការការពារដ៏ប្រសើរបំផុត(មើលទំ.១៤៧)។
- ◆ មិនត្រូវចាក់ថ្នាំអ្វីទាំងអស់ឲ្យកុមារដែលមានរោគសញ្ញានៃជំងឺផ្កាសាយ គ្រុនក្តៅ ឬរោគសញ្ញាដទៃទៀតដែលអាច បណ្តាលមកពីវីរុសជំងឺគ្រុនស្វិតដៃជើង។ ការរំខានដែលបណ្តាលមកពីការចាក់ថ្នាំ អាចប្រែក្លាយជំងឺគ្រុនស្វិតដៃ ជើងករណីស្រាលដែលគ្មានការខ្វិន ឲ្យទៅជាករណីធ្ងន់ធ្ងរ ដែលមានការខ្វិនបាន។ **មិនត្រូវចាក់ថ្នាំអ្វីទាំងអស់ឲ្យ កុមារទេ លើកលែងតែចាំបាច់បំផុតប៉ុណ្ណោះ។**
- ◆ បំបៅដោះទារកឲ្យបានយូរ តាមដែលអាចធ្វើបាន។ ទឹកដោះម្តាយការពារកូនរបស់អ្នកទប់ទល់នឹងជំងឺផ្សេងៗ រួមទាំងជំងឺគ្រុនស្វិតដៃជើង។

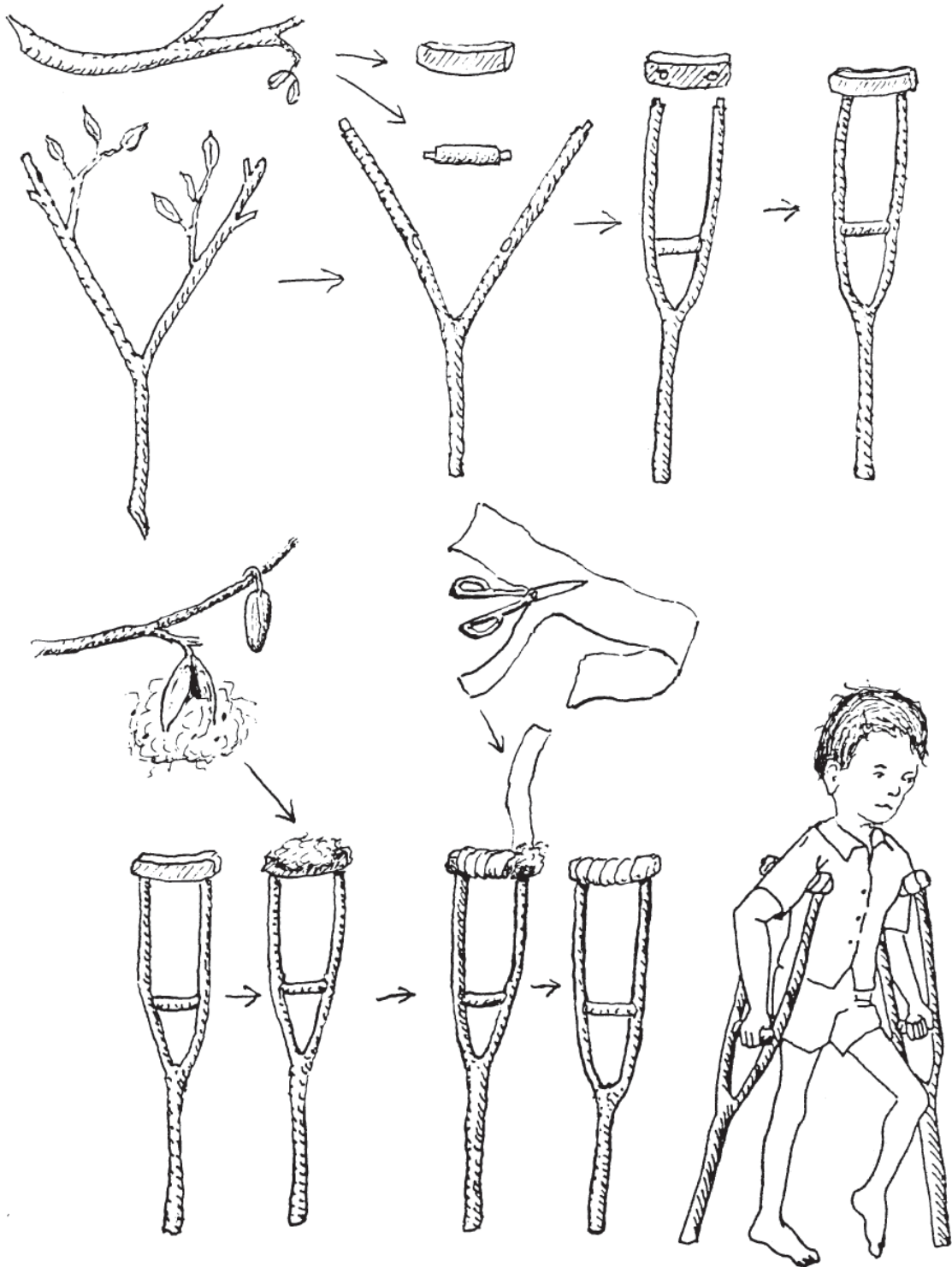
ផ្តល់ថ្នាំដំណក់បង្ការជំងឺគ្រុនស្វិតដៃជើងដល់កុមារទាំងអស់ តាមមាត់ នៅអាយុ២ខែ ៤ខែ និង៦ខែ។

កុមារដែលពិការដោយជំងឺគ្រុនស្ទិតដៃជើង គប្បីបរិភោគអាហារបំប៉ន និងធ្វើលំហាត់ប្រាណ ដើម្បីពង្រឹងកំលាំងសាច់ដុំដែលមិនបានស្វិត។

ជួយកុមារឲ្យរៀនដើរឲ្យបានល្អ តាមដែលវាអាចធ្វើបាន។ ធ្វើទម្រង់សម្រាប់ទ្រ ដូចរូបនេះ ហើយក្រោយមកធ្វើឈើច្រត់ឲ្យកុមារទៀត។ រណបជើង ឈើច្រត់ និងសំភារៈជំនួយផ្សេងទៀត អាចជួយកុមារឲ្យធ្វើចលនាបានកាន់តែប្រសើរ និងអាចបង្ការការខូចទ្រង់ទ្រាយ។

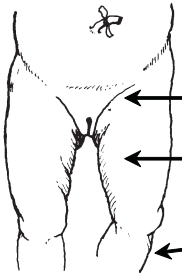
វិធីធ្វើឈើច្រត់ធម្មតា

បញ្ហាដែលទារកមានពីកំណើត

ភ្នាក់ឆ្អឹងត្រគាក

កុមារខ្លះកើតមកដោយមានភ្នាក់ឆ្អឹងត្រគាក ពោលគឺឆ្អឹងជើងរបស់គាត់បានភ្នាក់ចេញពីសន្លាក់ឆ្អឹងត្រគាក។ ការថែទាំទាន់ពេល អាចបង្ការការមានគ្រោះថ្នាក់យូរអង្វែង និងការខូចជើង។ ដូច្នេះគេតប្តីពិនិត្យមើលទារក ប្រហែល១០ថ្ងៃក្រោយពេលកើត ក្រែងមានការភ្នាក់ឆ្អឹងត្រគាក ។

- ១. ប្រៀបធៀបជើងទាំងពីរ។ ប្រសិនបើត្រគាកម្ខាងភ្នាក់ នោះវាអាចបង្ហាញឲ្យឃើញ ៖
  - មួយផ្នែកនៃគល់ភ្លៅបានគ្របដណ្តប់លើផ្នែកខ្លះនៃដងខ្លួន ត្រង់កន្លែងដែលត្រគាកភ្នាក់។
  - មិនសូវមានផ្គត់សាច់ទេ នៅទីនេះ។
  - ជើងនេះមើលទៅដូចជាខ្លីម្ខាង ឬរិលចេញក្រៅក្នុងមុំមិនធម្មតា។

២. កាន់ជើងទាំងពីរ ដោយបត់ជង្គង់ ដូចរូបនេះ

ហើយកន្លែកជើងទាំងពីរ ចេញពីគ្នាឲ្យឆ្ងាយ

បើជើងម្ខាងឈប់មុន ឬតឹង ឬលឺស្ទើរ នៅពេលអ្នកកន្លែក ឲ្យជំ នោះត្រគាកនោះ មានការភ្នាក់ឆ្អឹងហើយ។

ការព្យាបាល

ដាក់ជង្គង់ទារកឲ្យនៅខ្ពស់ និងឲ្យឃ្លាតឆ្ងាយចេញពីគ្នា ៖

ដោយប្រើខោទ្រាប់នោមក្រាស់ៗ ជាច្រើន ដូចនេះ

ឬដោយខ្ពស់ជើងទារកដូចនេះ (នៅពេលដែលទារកដេក)

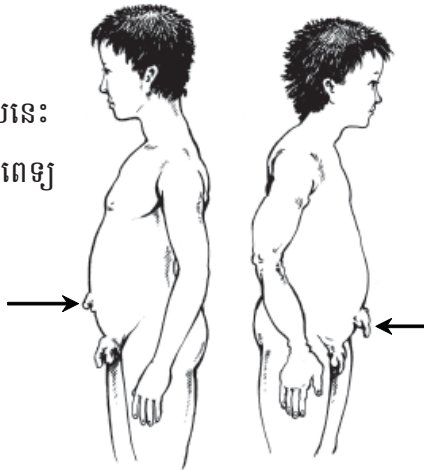
ឬដោយធ្វើដូចនេះ

នៅតំបន់ដែលម្តាយមានទំលាប់ស្តាយកូនដោយដាក់ជើងកន្លែកលើត្រគាករបស់គាត់ ជាញឹកញាប់គេមិនបាច់បាច់ ត្រូវការព្យាបាលអ្វីទៀតទេ។

ប៉ោងផ្លិត (ផ្លិតលៀនចេញក្រៅ)

ផ្លិតដែលលៀនចេញមកក្រៅដូចរូបនេះ ពុំមានបញ្ហាទេ។ មិនចាំបាច់ប្រើថ្នាំពេទ្យ ឬព្យាបាលអ្វីទេ។ ការចងក្រណាត់ ឲ្យតឹង ឬរុំជុំវិញពោះ ក៏មិនអាច ជួយបានដែរ។

ទោះបីជាផ្លិតលៀនដូចនេះក្តី ក៏មិនមាន គ្រោះថ្នាក់ដែរ ហើយភាគច្រើននឹងបាត់ទៅ វិញដោយឯកឯង។ បើវាមិនបាត់នៅអាយុ ៥ឆ្នាំទេ នោះប្រហែលជាត្រូវការការវះ កាត់។ ពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយគ្រូពេទ្យ។

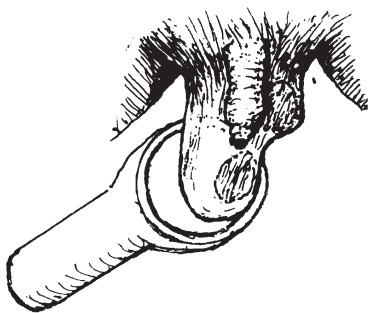
ការហើមពងស្វាស (ទឹកក្នុងស្រោមពងស្វាស ឬកូនលូន)

ប្រសិនបើស្រោមពងស្វាស ឬចងដែលស្រោបពងស្វាសរបស់ទារក ឡើងហើម មួយចំហៀង តាមធម្មតានេះគឺបណ្តាលមកពីវាពេញទៅដោយជាតិទឹក(ទឹកក្នុងស្រោម ពងស្វាស) ឬបណ្តាលមកពីពោះរៀនមួយផ្នែកបានលូន ចូលទៅក្នុងនោះ(កូនលូន)។

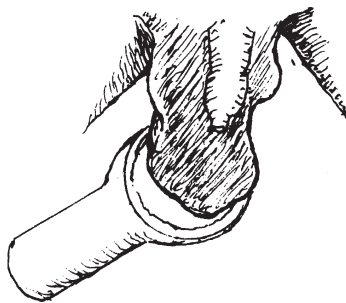
ដើម្បីរកមូលហេតុរបស់វា បញ្ជាំងពន្លឺឆ្លុះត្រង់កន្លែងដែលហើម។

បើឃើញពន្លឺចាំងឆ្លុះយ៉ាងច្បាស់ នោះ ប្រហែលជាទឹកក្នុងស្រោមពងស្វាស។

តាមធម្មតា ទឹកក្នុងស្រោមពងស្វាស នឹង បាត់ទៅវិញ ក្នុងរយៈពេលណាមួយដោយ គ្មានការព្យាបាល។ បើវានៅតែបន្តមាន លើសពី១ឆ្នាំ ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ គ្រូពេទ្យ។

បើពន្លឺមិនចាំងឆ្លុះទេ ហើយបើពងហើម នេះ ប៉ោងកាន់តែធំនៅពេលកុមារយំឬក្អក នោះគឺជាកូនលូន។

កូនលូនត្រូវការការវះកាត់ (មើលទំ. ១៧៧)។

ជួនកាលកូនលូនបណ្តាលឲ្យហើម នៅ ខាងលើ និងនៅស្រោមពងស្វាស តែម្ខាង មិនមែននៅក្នុងស្រោមពងស្វាសដោយ ផ្ទាល់។

អ្នកអាចដឹងថាវាខុសពីការហើមកូនកណ្តុរ (ទំ.៨៨) ព្រោះកូនលូនហើមនៅពេល ដែលកុមារយំ ឬពេលអ្នកលើកកុមារ បញ្ឈរត្រង់ឡើងលើ ហើយវាបាត់ទៅវិញ ពេលកុមារដេកនៅស្ងៀម។

កុមារដែលមានបញ្ហាអប្ប ដួង ឬមានកាយសម្បទាមិនគ្រប់លក្ខណៈ

ជួនកាលឪពុកម្តាយខ្លះអាចមានកូនកើតមកដួង មានបញ្ហាអប្ប ឬមានការខូចទ្រង់ទ្រាយ(ផ្នែកណាមួយនៃរាយកាយ មានទ្រង់ទ្រាយមិនធម្មតា)។ ជាញឹកញាប់ គេមិនអាចរកឃើញមូលហេតុរបស់វាទេ។ គេមិនគួរបន្ទោសនរណា ទាំងអស់។ ជាញឹកញាប់វាហាក់ដូចជាកើតឡើងដោយចៃដន្យ។

ប៉ុន្តែ មានបញ្ហាខ្លះ បានបង្កើនឱកាសនៃការមានការខូចទ្រង់ទ្រាយពីកំណើតនេះ។ **ទារកទំនងជាមិនសូវមានភាព មិនប្រក្រតីទេ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយអនុវត្តការប្រុងប្រយ័ត្នមួយចំនួន។**

១. **ការខ្វះអាហារូបត្ថម្ភ**នៅពេលមានផ្ទៃពោះ អាចបណ្តាលឲ្យទារកខ្វះប្រាជ្ញា ឬកើតមកមិនគ្រប់លក្ខណៈ។

ដើម្បីឲ្យមានទារកមានសុខភាពល្អ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះត្រូវតែបរិភោគអាហារូបត្ថម្ភឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់ (មើលទំ.១១០)។

២. **កង្វះជាតិអ៊ីយ៉ូដ**ក្នុងរបបអាហាររបស់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ អាចបណ្តាលឲ្យទារករបស់គាត់មាន ក្រេទីនីស្ម។ ផ្ទៃមុខរបស់ទារកឡើងស្លក់ ហើយមើលទៅដូចជាស្លឹកៗ។ ស្បែកនិងភ្នែកអាច នៅតែមានពណ៌លឿង រយៈពេលយ៉ាងយូរ ក្រោយពេលសម្រាល។ អណ្តាតរបស់គាត់លៀន ចេញមក ក្រៅ ហើយថ្ងាស់របស់គាត់អាចមានរោមជាច្រើន។ កុមារខ្សោយ បរិភោគមិនសូវ បាន មិនសូវយំ ហើយដេកច្រើន។ គាត់មានបញ្ហាអប្ប អាចដួង ហើយច្រើនតែមានផ្ទៃពោះប៉ោង។ កុមារនឹងចាប់ផ្តើមដើរ និងនិយាយ យឺតជាងកុមារធម្មតា។

ជំងឺក្រេទីនីស្ម

ដើម្បីជួយបង្ការជំងឺក្រេទីនីស្ម ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះគប្បីប្រើអំបិលអ៊ីយ៉ូដ ជំនួសអំបិលធម្មតា (មើលទំ.១៣០)។

បើអ្នកសង្ស័យថាកូនរបស់អ្នកមានជំងឺក្រេទីនីស្ម នាំគាត់ទៅជួបបុគ្គលិកសុខាភិបាល ឬគ្រូពេទ្យជាបន្ទាន់។ បើកុមារបានទទួលថ្នាំពិសេសកាន់តែឆាប់ គាត់ក៏មានឱកាសជាវិញច្រើនដែរ។

៣. **ការជក់បារី និងផឹកស្រា**ក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ អាចបណ្តាលឲ្យទារកកើតមកមានរូបរាងតូចល្អិត ឬមានបញ្ហា ផ្សេងៗទៀត(មើលទំ.១៤៩)។ **មិនត្រូវផឹកស្រា ឬជក់បារីទេ ជាពិសេសក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ។**

៤. **បន្ទាប់ពីអាយុ៣៥ឆ្នាំ** ស្ត្រីអាចមានឱកាសកាន់តែខ្ពស់ក្នុងការមានកូនកើតមកមិនគ្រប់លក្ខណៈ។ **ជំងឺ ម៉ុងហ្គោលីស៊ីម** ឬជំងឺដោន ដែលមើលទៅដូចជាជំងឺក្រេទីនីស្ម (ទារកមានមុខស្លក់ បាតដៃធំ និងម្រាមដៃខ្លីៗ) ហាក់ដូចជាច្រើនកើតលើទារករបស់ម្តាយដែលមានវ័យចំណាស់។

ជាការល្អ អ្នកគួរធ្វើផែនការគ្រួសារ ដើម្បីកុំឲ្យមានកូនបន្ថែមទៀត បន្ទាប់ពីអាយុ៣៥ឆ្នាំ(មើលជំពូក២០)។

៥. **មានថ្នាំពេទ្យជាច្រើនធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ទារកដែលកំពុងលូតលាស់នៅក្នុងផ្ទៃម្តាយ។ ប្រើថ្នាំពេទ្យតិចបំផុតក្នុង អំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ និងប្រើតែថ្នាំណាដែលអ្នកដឹងថាមានសុវត្ថិភាពប៉ុណ្ណោះ។**

៦. បើឪពុកនិងម្តាយជាប់សាច់ញាតិនិងគ្នា(ឧទាហរណ៍ បងប្អូនជីដូនមួយ) ទារកច្រើនកើតមកមិនគ្រប់លក្ខណៈ ឬមានបញ្ហាអប្ប។ **ភ្នែកស្រលៀង ព្រែកម្រាមដៃ ឬម្រាមជើង ជើងគៀវ រែបមាត់** គឺជាភាពមិនប្រក្រតីដែលកើត មានជាញឹកញាប់។

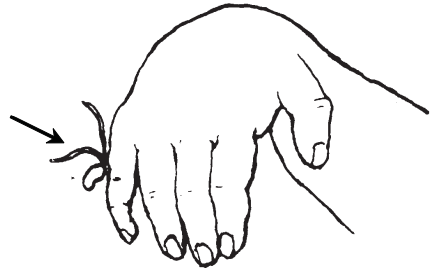
ដើម្បីកាត់បន្ថយឱកាសនៃការមានបញ្ហាទាំងនេះ និងបញ្ហាដទៃទៀត កុំរៀបការជាមួយបងប្អូនសាច់ញាតិជាប់គ្នា។ ហើយបើអ្នកមានកូនមិនគ្រប់លក្ខណៈ លើសពីម្នាក់ នោះអ្នកគួរពិចារណាលប្បមានកូនទៀត(មើលផែនការគ្រួសារ ជំពូក២០)។

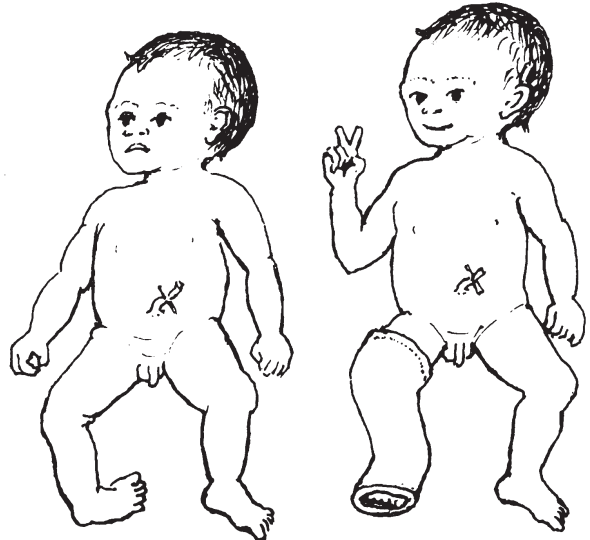
បើកូនរបស់អ្នកកើតមកមិនគ្រប់លក្ខណៈ នាំគាត់ទៅមណ្ឌលសុខភាព។ ជូនកាលគេអាចធ្វើអ្វីមួយបាន។

- ◆ សម្រាប់ភ្នែកស្រលៀង មើលទំ.២២៥។

- ◆ បើម្រាមដៃឬម្រាមជើងដែលព្រែកនោះ តូចហើយគ្មានឆ្អឹង ចងវាឲ្យតឹងណែន។ វានឹងស្ងួតគ្រៀម ហើយជ្រុះបាត់។ បើវាធំ ឬមានឆ្អឹង អ្នកអាចទុកវា ឬយកវាចេញដោយធ្វើការវះកាត់។

- ◆ បើជើងរបស់ទារក កោងចូលក្នុង ឬមានរូបរាងខុសធម្មតា ព្យាយាមពត់វាឲ្យត្រលប់ដូចធម្មតាវិញ។ បើអ្នកអាច ពត់វាបានដោយស្រួល ពត់ឲ្យបានច្រើនដងក្នុងមួយ ថ្ងៃ។ ជើងកោងនោះគួរតែលូតលាស់ទៅជាសភាពដើម វិញយឺតៗ។

ជើងកោងចូលក្នុង

រណបជើង

បើអ្នកមិនអាចបត់ជើងរបស់ទារកចេញក្រៅបានទេ យកគាត់ទៅមណ្ឌលសុខភាពជាបន្ទាន់ ដើម្បីឲ្យគេដាក់រណបជើង។ ដើម្បីឲ្យបានលទ្ធផលល្អវាជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវធ្វើរបៀបនេះក្នុងរយៈពេលពីរថ្ងៃដំបូង បន្ទាប់ពីសម្រាល។

- ◆ បើបបូរមាត់ ឬក្រអូមមាត់របស់ទារកនៃប ទារកអាចមានការពិបាកពេលបៅដោះ ហើយត្រូវការបញ្ជាក់ដោយស្លាបព្រា ឬប្រដាប់បន្តក់។ ការវះកាត់អាចធ្វើឲ្យបបូរមាត់ និងក្រអូមមាត់របស់ទារកស្ទើរតែ ដូចធម្មតាវិញ។ អាយុប្រសើរបំផុតដែលគួរវះកាត់ គឺនៅ៤ទៅ៦ខែ សម្រាប់បបូរមាត់ និង ១៨ខែសម្រាប់ក្រអូមមាត់។

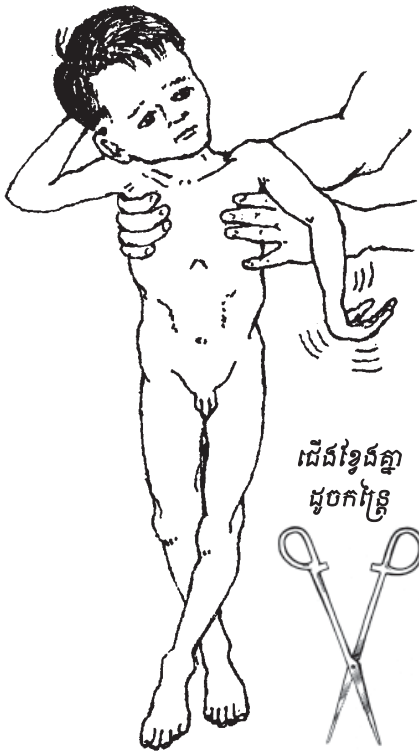

បបូរមាត់នៃប

៧. **ការពិបាកមុន និងក្នុងពេលសំរាល** ជូនកាលបណ្តាលឲ្យខូចខ្លាញាល ដែលធ្វើឲ្យកុមារប្រកាច់។ ឱកាសនៃការខូចខ្លាញាលមានកាន់តែខ្ពស់ បើទារកក្រចាប់ផ្តើមដកដង្ហើម បន្ទាប់ពីសម្រាល ឬបើឆ្អឹងចាក់ថ្នាំអុកស៊ីតូស៊ីក (ថ្នាំដែលបង្កើនល្បឿនសម្រាល ឬផ្តល់កំលាំងឲ្យម្តាយ ទំ.២៦៦) មុនពេលទារកបានសម្រាលចេញ។

ប្រយ័ត្នក្នុងការជ្រើសរើសយកឆ្អឹងបណ្តាម្នាក់ ហើយមិនត្រូវឲ្យឆ្អឹងរបស់អ្នកប្រើថ្នាំអុកស៊ីតូស៊ីក មុនពេលទារកបានសម្រាលចេញទេ។

កុមារកន្ត្រាក់ញ័រញាក់ (ខួរក្បាល)

កុមារដែលកើតជំងឺនេះមានសាច់ដុំរឹង ណែន ដែលពិបាកបញ្ជា។ មុខ ក ឬរាងកាយរបស់គាត់អាចរមួល ហើយចលនារបស់គាត់កន្ត្រាក់ៗ។ ជាញឹកញាប់សាច់ដុំរឹងដែលរឹងនៅផ្នែកខាងក្នុង ធ្វើឲ្យគាត់មានការខ្វែង ជើងគ្នា ដូចកន្ត្រាក់។

នៅពេលសម្រាល កុមារហាក់ដូចជាធម្មតា ឬជួនកាលដូចជាទន់។ ភាពរឹងនៃសាច់ដុំកើតឡើងនៅពេលគាត់ធំបន្តិច។ កុមារនេះអាចមានប្តូរ គ្មានបញ្ហាអប្ប។

ការខូចខួរក្បាលដែលបណ្តាលឲ្យមានជំងឺនេះ ភាគច្រើនបណ្តាលមកពី ការខូចខួរក្បាលនៅពេលសម្រាល(នៅពេលទារកមិនដកដង្ហើមឆ្ងាមៗ) ឬ បណ្តាលមកពីជំងឺរលាកស្រោមខួរក្នុងវ័យកុមារ។

គ្មានថ្នាំពេទ្យណាអាចព្យាបាលការខូចខួរក្បាលដែលធ្វើឲ្យកុមារប្រកាច់ ដូចនេះទេ។ ប៉ុន្តែកុមារត្រូវការការថែទាំពិសេស។ ដើម្បីជួយបង្ការកុំឲ្យ សាច់ដុំរឹង ឬបាតជើង រឹងពេក ដាក់ជើងឲ្យត្រង់ ហើយពត់វាយិតៗ ឲ្យបានច្រើនដងក្នុងមួយថ្ងៃ។

ជួយកុមារឲ្យរៀនរមៀលខ្លួន អង្គុយ ឬឈរ ហើយបើអាច ជួយឲ្យគាត់រៀនដើរ(ដូចនៅទំ.៣១៤)។ លើកទឹកចិត្ត កុមារឲ្យប្រើប្រាជានិងខ្លួនប្រាណឲ្យបានច្រើនតាមដែលគាត់អាចធ្វើបាន(មើលទំ.៣២២)។ បើទោះជាគាត់មានការ ពិបាកក្នុងការនិយាយក៏ដោយ គាត់ប្រហែលជាមានខួរក្បាលល្អ ហើយអាចរៀនជំនាញជាច្រើន បើយើងផ្តល់ឱកាសឲ្យ គាត់។ ជួយពន្យល់កុមារឲ្យចេះជួយខ្លួនឯង។

- ដើម្បីបង្ការការអប្បបញ្ញា ឬការកើតមកមិនគ្រប់លក្ខណៈ ស្រ្តីគប្បីធ្វើដូចនេះ**
១. មិនត្រូវរៀបការជាមួយបងប្អូនជីដូនមួយ ឬបងប្អូនដែលជាប់សាច់ឈាមជិតជិត។
  ២. បរិភោគឲ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ៖ ដូចជាសណ្តែក ផ្លែឈើ បន្លែ សាច់ ស៊ុត និងផលិតផលធ្វើពីទឹកដោះគោ។
  ៣. ប្រើអំបិលអ៊ុយ៉ុដជំនួសអំបិលធម្មតា ជាពិសេសនៅពេលមានផ្ទៃពោះ។
  ៤. មិនត្រូវជក់បារី ឬផឹកស្រាក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ(មើលទំ.១៤៩)។
  ៥. ពេលមានផ្ទៃពោះ ជៀសវាងការប្រើថ្នាំពេទ្យ ប្រើតែថ្នាំណាដែលអ្នកដឹងមានសុវត្ថិភាពប៉ុណ្ណោះ។
  ៦. ពេលមានផ្ទៃពោះ នៅឲ្យឆ្ងាយពីអ្នកដែលកើតស្ងួត។
  ៧. ប្រយ័ត្នប្រយែងក្នុងការជ្រើសរើសឆ្នប ហើយមិនត្រូវឲ្យឆ្នបប្រើថ្នាំអុកស៊ីតូស៊ីកមុនពេលទារកបាន សម្រាលមកទេ(មើលទំ.២៦៦)។
  ៨. មិនត្រូវយកកូនចែមទៀតទេ បើអ្នកមានកូនមិនគ្រប់លក្ខណៈ ដូចគ្នាៗ ច្រើនជាងម្នាក់ (មើលផែនការគ្រួសារទំ.២៨៣)។
  ៩. ពិចារណាលប់យកកូនបន្ថែម បន្ទាប់ពីមានអាយុ៣៥ឆ្នាំ។

ការមានបញ្ហាអប្បក្នុងអំឡុងពេលប៉ុន្មានខែដំបូងនៃជីវិត

ទារកខ្លះកើតមកមានសុខភាពល្អ តែមិនលូតលាស់ល្អទេ។ គំនិតប្រាជ្ញានិងកាយសម្បទារបស់គេលូតលាស់យឺត ពីព្រោះពួកគេមិនបានបរិភោគអាហារូបត្ថម្ភគ្រប់គ្រាន់។ ក្នុងអំឡុងពេលប៉ុន្មានខែដំបូងនៃជីវិត ខួរក្បាលលូតលាស់លឿន ជាងពេលណាទាំងអស់។ ដោយហេតុនេះហើយ អាហារូបត្ថម្ភរបស់ទារក មានសារសំខាន់ណាស់ជាទីបំផុត។ ទឹកដោះ ម្តាយគឺជាអាហារល្អបំផុតសម្រាប់ទារក(មើលរបបអាហារដ៏ប្រសើរបំផុតសម្រាប់ទារក ទំ.១២០)។

ជំងឺតាឡាសសេមី (Thalassemia)

តាឡាសសេមីគឺជាជំងឺមួយក្រុមដែលធ្វើឲ្យខ្លួនមនុស្សយើងមិនអាចផលិតឈាមដែលមានគុណភាពខ្ពស់ ឲ្យមាន បរិមាណគ្រប់គ្រាន់។ មានជនជាតិខ្មែរជាច្រើនកើតមកមានជំងឺនេះតាំងពីកំណើត។ ជំងឺនេះចម្លងពីឪពុកម្តាយទៅកូន តាមរយៈហ្វែនតំណពូជ។ វាមិនឆ្លងតាមឈាម ខ្យល់ ទឹក ឬតាមរយៈការប៉ះពាល់ ឬការរួមភេទជាមួយអ្នកដែលមានជំងឺ នេះទេ។ វាក៏មិនបណ្តាលមកពីការខ្វះចំណីអាហារ ឬការខ្វះអនាម័យដែរ។

តាមធម្មតា អ្នកដែលមានជំងឺតាឡាសសេមីមានសភាពធម្មតា និងអាចមានជីវិតរស់នៅដូចធម្មតា។ ប៉ុន្តែ ទោះជា យ៉ាងនេះក៏ដោយ នៅពេលគេធ្វើការវិភាគឈាម គេឃើញកម្រិតគោលិកាឈាមក្រហមទាបជាងធម្មតា(9-11 g/dl)។

ដើម្បីឲ្យដឹងថានរណាម្នាក់មានជំងឺតាឡាសសេមី អ្វីដែលត្រូវធ្វើជាពិសេស គឺការពិនិត្យមើលគោលិកាឈាមក្រហម។

ការព្យាបាល

ជាទូទៅជំងឺតាឡាសសេមី មិនត្រូវការការព្យាបាលទេ។ ថ្នាំពេទ្យដូចជាថ្នាំជាតិដែក ឬការចាក់បញ្ចូលឈាម មិនអាច ជួយបានដែរ និងមានគ្រោះថ្នាក់ផង។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រសិនបើកុមារដែលមានជំងឺនេះមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ កុមារនឹងមិនធំធាត់ លូតកំពស់បានល្អ និងធ្វើឲ្យមានបញ្ហាសុខភាពផ្សេងៗទៀត។ ជំងឺនេះត្រូវការការពិនិត្យ និង ព្យាបាលដោយវេជ្ជបណ្ឌិតជំនាញ។

ការជួយកុមារឲ្យរៀន

ក្នុងពេលដែលកុមារកំពុងលូតលាស់ ពួកគេអាចរៀនមួយផ្នែកពីអ្វីដែលគេបានបង្រៀន។ ចំណេះដឹង និង ជំនាញដែលកុមារបានរៀននៅសាលា អាចជួយឲ្យពួកគេបានយល់និងអាចអនុវត្តបានកាន់តែច្រើនថែមទៀត។ សាលារៀនមានសារសំខាន់ណាស់សម្រាប់កុមារ។

ប៉ុន្តែកុមារក៏អាចរៀនបានច្រើនទៀតនៅផ្ទះ ឬនៅក្នុងព្រៃ ឬនៅក្នុងវាលស្រែ។ ពួកគេរៀនតាមរយៈការសង្កេត មើល ការស្តាប់ និងព្យាយាមធ្វើដោយខ្លួនឯងនូវអ្វីដែលពួកគេឃើញអ្នកដទៃធ្វើ។ កុមាររៀនមិនបានច្រើនពីអ្វីដែល គេប្រាប់គាត់នោះទេ ប៉ុន្តែពួកគេរៀនបានច្រើនពីការដែលគាត់មើលឃើញគេធ្វើ។ **ចំណុចសំខាន់បំផុតមួយចំនួន ដែលកុមារអាចរៀនសូត្របាន ដូចជា សប្បុរសធម៌ ការទទួលខុសត្រូវ និងការចែករំលែក អាចបង្រៀនបានតាម រយៈការធ្វើជាគំរូឲ្យកុមារឃើញតែប៉ុណ្ណោះ។**

កុមាររៀនសូត្រតាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយ។ ពួកគេត្រូវការរៀនធ្វើអ្វីមួយដោយខ្លួនគេ ទោះបីជាគេធ្វើខុសក្តី។ នៅពេលកុមារនៅក្មេង ការពារពួកគេពីគ្រោះថ្នាក់។ ប៉ុន្តែពេលកុមារធំឡើង ជួយពួកគេឲ្យរៀនថែរក្សាខ្លួនឯង។ ប្រគល់ការទទួលខុសត្រូវខ្លះឲ្យពួកគេ។ គោរពការវិនិច្ឆ័យរបស់ពួកគេ ទោះបីជាវាខុសពីយោបល់យើងក្តី។

ពេលកុមារនៅតូច ពួកគេច្រើនតែគិតពីតម្រូវការផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ។ ថ្ងៃក្រោយមកទៀត ពួកគេនឹងរកឃើញ សេចក្តីរីករាយដ៏ជ្រាលជ្រៅនៃការជួយអ្នកដទៃ និងការធ្វើអ្វីមួយសំរាប់អ្នកដទៃ។ ស្វាគមន៍ដល់ការជួយរបស់កុមារ ហើយបង្ហាញឲ្យពួកគេដឹងថាការជួយរបស់គេមានតម្លៃប៉ុណ្ណា។

កុមារដែលមិនខ្លាច សួរសំណួរជាច្រើន។ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយ គ្រូបង្រៀន និងអ្នកដទៃ យកចិត្តទុកដាក់ឆ្លើយ សំណួរទាំងនោះឲ្យបានច្បាស់លាស់ ដោយស្មោះត្រង់ ហើយឆ្លើយថាមិនចេះប្រសិនជាមិនចេះ នោះកុមារនឹងនៅតែ ហ៊ានសួរជានិច្ច។ ហើយនៅពេលពួកគេធំឡើង គេនឹងអាចរកមធ្យោបាយធ្វើឲ្យអ្វីៗនៅជុំវិញខ្លួនគេ ឬស្រុកភូមិ របស់ពួកគេ មានភាពប្រសើរនិងចង់រស់នៅ។